

www.musavat.com

MUSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1 fevral 2024-cü il Cümə axşamı № 19 (8392) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Son 6 gün - seçki həyəcanı artır

Seçki Monitoring Koalisiyası hesabat yaydı: namizədlər fəal təşviqat aparır

yazısı səh.5-də

ABŞ-İran savaşı an məsələsidir - qarşısını almaz proses, yoxsa...

yazısı səh.8-də

İslam İnkişaf Bankı ilə mühüm anlaşma - ölkəmizə nə verəcək...

yazısı səh.10-də

Nəhayət, insan beyninə çip yerləşdirildi, bizi nə gözləyir? - detallar

yazısı səh.11-də

Sənədsiz evlərin bəxti açılır - qanun layihəsi hazırlanır

yazısı səh.12-də

"Dünyadakı proseslərin hərəkətverici qüvvəsi gənclikdir" - deputat

yazısı səh.7-də

"Rusiyanın qış hücumları bitir, indi biz başlayırıq" - Ukraynadan anons

yazısı səh.11-də

Britaniya Fələstin dövlətini tanısa... - yeni gəlişmə

yazısı səh.14-də

İxrac edilən qeyri-neft məhsullarının siyahısında pomidor üçüncüdür

yazısı səh.15-də

"Pyatiminutka"ları nə ilə əvəzləyək - təhlükəsiz cihazlar varmı...

yazısı səh.13-də

"GÜRCÜSTAN-ERMƏNİSTAN YAXINLAŞMASI - ZƏNGƏZUR NARAHAATLIĞI, YOXSA..."

Azərbaycanın nəqliyyat həbına çevrilməsini rəsmi Tiflis qısqancılıqla qarşılayır; regional layihələrdən ən çox qazanan Gürcüstanın son davranışlarına münasibət birmənalı deyil; ekspertlərin fərqli baxışı

yazısı səh.3-də

Uçot dərəcəsi endirildi - manata təsiri nə vaxt olacaq...

Mərkəzi Bankın rəhbəri "gələn il" deyir; illik inflyasiya xarici və daxili amillərin təsiri ilə azalıb

yazısı səh.6-da

Şolts:
"ABŞ-da prezident seçkisindən sonra beynəlxalq vəziyyət mürəkkəbləşə bilər"

yazısı səh.3-də

Elman Məmmədov

Deputat Xocalı və Xankəndi sakinlərinin doğma yurdlarına qayıdacağı tarixi açıqladı

yazısı səh.4-də

Pasinyanı istefaya göndərmək planı - Ermənistanda yeni inqilab küləkləri...

yazısı səh.9-da

Azərbaycan-Ermənistan delimitasiya komissiyasının iclası keçirildi

Yanvarın 31-də Azərbaycan və Ermənistan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə komissiyaların növbəti altıncı iclası baş tutub.

Musavat.com xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan heyətinə baş nazirin müavini Şahin Mustafayev, Ermənistan tərəfdən isə bu ölkənin baş nazirinin müavini Mger Qriqoryan rəhbərlik edib.

Görüş İcəvanla Qazax sərhədində keçirilib.

Xatırladaq ki, tərəflərin beşinci və sonuncu iclası keçən il noyabrın 30-da Azərbaycan-Ermənistan sərhədində keçirilmişdi.

□ Musavat.com

Suqovuşanda ilk yaşayış kompleksinin tikintisi davam edir

2023-cü il martın 18-də təməlqoyma mərasimi keçirilən Suqovuşan qəsəbəsində ilk yaşayış kompleksinin tikintisi hazırda davam etməkdədir.

APA xəbər verir ki, bu barədə Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov X platformasında paylaşım edib.

Ümumi sahəsi 2 hektardan çox olan məhəllədə 25-i biotaqlı, 80-i ikiotaqlı, 75-i üçotaqlı, 10-u isə dördotaqlı olmaqla ümumilikdə 190 mənzil inşa ediləcək.

Kompleksdə həmçinin futbol, idman və uşaq meydançaları, transformator yarımstansiyası və digər zəruri infrastruktur obyektlərinin tikintisi nəzərdə tutulur.

Burada həmçinin geniş yaşıllıq zolaqları salınacaq. Hazırda tikilinin inşası prosesi davam etməkdədir.

Emin Hüseynov Ağdam Muğam Mərkəzində görülən işlər barədə də məlumat paylaşmış.

Bildirilib ki, Ağdam Muğam Mərkəzi bir zirzəmi və iki mərtəbədən ibarətdir. Burada sinif otaqları, rəqs təlim otaqları, iclas və böyük konsertlərin təşkili üçün zallar və açıq havada amfiteatrın inşa olunması planlaşdırılıb.

Eyni zamanda yerüstü dayanacağın da inşa olunması planda öz əksini tapıb.

Muğam mərkəzinin tikinti işlərinin yekunlaşması 2024-cü ilin sonuna nəzərdə tutulub.

"Azərsığorta" ləğv olundu

Prezident İlham Əliyev Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkətinin və "Azərsığorta" ASC-nin fəaliyyətinin təşkili haqqında 16 iyul 2022-ci il tarixli fərmanının ləğv edilməsi barədə fərman imzalayıb.

Musavat.com xəbər verir ki, fərmana əsasən, "Azərsığorta" ləğv edilib.

Nazirlər Kabineti və Azərbaycan İnvestisiya Holdingi fərmandan irəli gələn məsələləri həll etməlidir.

Ləğv edilən "Azərsığorta" Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkətinin portfeli "Qala Sığorta" şirkətinə ötürülüb. Bu barədə "APA-Economics"ə "Azərsığorta"ndan bildirilib.

Məlumatla görə, artıq sığorta müqavilələrinin yenilənməsi və sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi "Qala Sığorta"nın nümayəndələri tərəfindən həyata keçirilir.

Xatırladaq ki, bu il yanvarın 1-nə "Azərsığorta"nın yığım portfeli 28,8 milyon manat təşkil edib. Sığorta şirkəti 2023-cü ildə ümumilikdə 16,6 milyon manat ödəniş edib.

Putin: "İl-76 təyyarəsi ABŞ-ın "Patriot" zenit raket kompleksi ilə vurulub"

Belqorod vilayətində havada vurulan İl-76 hərbi nəqliyyat təyyarəsi ABŞ-ın "Patriot" zenit raket kompleksi ilə vurulub.

APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, bunu Rusiya prezidenti Vladimir Putin bildirib. Onun sözlərinə görə, bunu ekspertiza təsdiq edib.

Putin beynəlxalq ekspertlərdən təhqiqat aparmaq üçün Rusiyaya gəlmələrini xahiş etdiyini, lakin hələlik heç kəsin bunu istəmədiyini söyləyib.

"Paşinyan etdiklərini Putinin üstünə yıxmağa çalışır" - Şapovalov

"Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan uzun müddətdir Rusiyadan uzaqlaşmış Qərbə meyillənmək siyasətini həyata keçirməkdədir. O bu siyasətini həyata keçirmək üçün Qarabağ müharibəsindəki məğlubiyyətini Rusiyanın üzərinə yıxmaqla həyata keçirir".

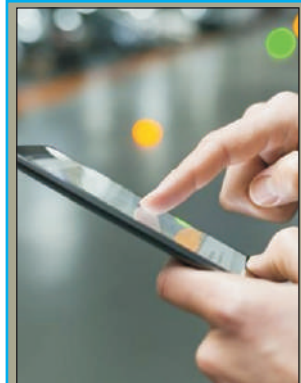
Ölkə.Az xəbər verir ki, bunu politoloq Vladimir Şapovalov deyib.

O deyib ki, Paşinyan bununla Qarabağ müharibəsindəki məğlubiyyətə görə özünə və tərəfdarlarına haqq qazandırmaqdadır: "Bildiyiniz kimi, Paşinyan buna görə Rusiya və KTMT-ni günahlandırmağa çalışır. Amma əslində Rusiya bütün öhdəliklərini yerinə yetirir. Üstəlik, Qarabağda münafişənin sona çatmasını təmin edən Rusiya sülhməramlıları olub. Ermənistanın hərbi-siyasi məğlubiyyəti ilə bağlı bütün məsələlər Paşinyanın vicdanındadır, öhdəliklərini tam yerinə yetirən Rusiyanın yox.

İkincisi, Rusiya və KTMT müttəfiqləri ilə münasibətlərin tədricən zəifləməsi xəttidir.

Üçüncüsü, Qərb mərkəzçiliyi və Avropaya inteqrasiya xətti, Qərb dövlətləri ilə tədricən yaxınlaşma.

Paşinyan bütün bu xətləri eyni anda yerinə yetirir". Politoloq əlavə edib ki, ondan bu istiqamətdə dəmarşlar görünür. "İndiyədək Ermənistan rəsmən KTMT-dən çıxmısa da, biz mütəmadi olaraq belə bəyanatlar eşidirik", - ekspert qeyd edib.

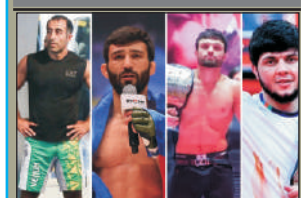
E-Polis mobil tətbiqi istifadəyə verilib

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) "E-Polis" mobil tətbiqi istifadəyə verilib.

Musavat.com xəbər verir ki, tətbiq vasitəsilə məhkumluq, nəqliyyat vasitəsinin zədələnməsi, axtarışda olması və yüklü olması, icbari sığorta və vətəndaşın olduğu yer üzrə arayışlar üçün müraciətlər etmək və onları rəqəmsal formada əldə etmək mümkündür.

Həmçinin proqram vasitəsi ilə borcla bağlı ölkədən çıxışa qadağa qoyulmasını, işğaldan azad edilən ərazilərə buraxılış icazəsinin mövcudluğunu da yoxlamaq olar.

Qeyd edək ki, tətbiq artıq "Play Market" mobil mağazasına yerləşdirilib.

Xuliqanlıqda ittiham olunan tanınmış idmançılar həbs edilib

Azərbaycan MMA və Qrappinq Federasiyasının qarışıq döyüş növləri üzrə baş məşqçisi və tələbələri paytaxtın bulvar ərazisində törətdikləri xuliqanlıq hərəkətlərinə görə polis əməkdaşları tərəfindən saxlanaraq məsuliyyətə cəlb ediliblər.

APA-nın əldə etdiyi məlumatla görə, faktla görə Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində cinayət işi üzrə 4 nəfər həbs olunub, 2 nəfər - Tofiq Musayev və Mehman Məmmədov haqqında digər qətimkan tədbiri seçilib.

Hazırda xuliqanlıq mədəsi üzrə qaldırılan cinayət işi üzrə istintaq hərəkətləri davam etdirilir.

Federasiyanın baş məşqçisi Ruslan Əfəndiyev və tələbələri Tofiq Musayev, Xəzər Rüstəmov, Vüqar Kərəmov, Mehman Məmmədov və Rüfət Əsədov münafişə vəziyyəti yaratmaqla, ictimai yerdə bir vətəndaşa zor tətbiq edərək xuliqanlıq hərəkətləri törətməkdə ittiham olunurlar.

Gürcüstan-Ermənistan yaxınlaşması - Zəngəzur narahatlığı, yoxsa...

Azərbaycanın nəqliyyat habına çevrilməsini rəsmi Tiflis qısqancılıqla qarşılayır; regional layihələrdən ən çox qazanan Gürcüstanın son davranışlarına münasibət birmənalı deyil; ekspertlərin fərqli baxışları

Gürcüstanın Ermənistanla strateji tərəfdaşlıq sazişi imzalaması Azərbaycanda birmənalı qarşılanmayıb. Tiflisin Azərbaycanla sülh sazişi imzalamayan, hələ də revanşist əhval-ruhiyyədə olan bir ölkə ilə strateji tərəfdaşlığa qədər getməsi istər-istəməz bəzi suallar meydana gətirir. Azərbaycanın icra etdiyi regional layihələrdən ən çox qazananın Gürcüstan olduğunu xatırladan siyasi analitiklər bildirir ki, buna rəğmən gürcü hökumətinin bu cür davranışı böyük təəssüf doğurur. Gürcüstanın son zamanlarda sərgilədiyi mövqe uzun illər Azərbaycanla davam edən ikitərəfli əlaqələrin, dostluq münasibətlərinin ruhuna zidd görünür. Bəzi siyasi ekspertlər isə hesab edirlər ki, 44 günlük müharibənin nəticələrindən biri kimi Zəngəzur dəhlizinin açılması məsələsinin meydana gəlməsi əslində Gürcüstanı heç də məmnun etmir.

Ona görə də Gürcüstan Ermənistanla strateji tərəfdaşlıq sazişi imzaladı. Bundan az öncə isə AŞ PA-da Azərbaycan nümayəndə heyəti ilə bağlı məsələnin müzakirəsinə və səsverməyə qatılmadı. Bəs Tiflisin son zamanlar Azərbaycana xoş olmayan davranışlarında Zəngəzur dəhlizi məsələsində Azərbaycanın təkid etməsi amili dayana bilərmi? Tiflis bu dəhlizin açılacağı halda tranzit ölkə kimi bölgədə əhəmiyyətinin azalacağından narahat olaraq bu addımları atır, yoxsa başqa səbəblər var?

Avropa Şurasının Parlament Assambleyasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü, Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri Elşən Musayev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycan inkişaf etdikcə, qələbələr qazandıqca, nəinki təxmin etdiklərimiz, hətta etmədiklərimiz belə bizə qarşı yanlış addımlar

atır. Təəssüf ki, Gürcüstanın Ermənistanla bağladığı strateji tərəfdaşlıq haqda saziş də həmin qəbildəndir: "Zəfərin, müvəffəqiyyətin bədəli budur: hamı anında-cə səni qısqanmağa başlayır, hamının əsl siması üzə çıxır, hamı özünü qərribə aparmağa başlayır. Təbii, ən yaxınlardan, sənə münasibətdə ən səmimi olanlardan başqa.

Əvvəl də Gürcüstanla bağlı oxşar mövzu ətrafında müzakirələr aparılmışdıq, onları qınamışdıq, qonşuluq fəlsəfəsinə adekvat olmayan siyasət yürütdüklərini nəzərlərinə çatdırmışdıq. Ələlxüsus da Ermənistanla silahların daşınmasında rol aldıklarına görə. Düşündük, səhvlərini anlayarlar, geri dönüş edərlər, Azərbaycanın dostca, ərkyanə etdiyi tənbehlərdən nəticə çıxararlar. Amma çifayda. Nəticə çıxarmadılar. Əksinə, necə deyərlər, bir az da üstünə qoydular.

Burada əsasən xristian faktorunu qabardılar. Mən isə məlum fikirlə, yanışma ilə qətiyyənlə razı deyiləm. Çünki qonşuluq siyasətində din faktoru qabarmamalıdır, həlledici faktora çevrilməməlidir. Çünki coğrafi bağlılıq ömürlükdür, bunu nəzərə almaq lazımdır. Çünki həmin Gürcüstanın ən çətin günündə onun köməyinə Ermənistan ya da hansısa xristian dövləti deyil, məhz Azərbaycan çatıb. Üstəlik, bu faktı zaman-zaman Gürcüstanın siyasi elitasında qərarlaşan əksər insanlar, xüsusən də eks-prezident Mixail Sakaşvili dəfələrlə vurğulayıb. Amma demək ki, bir tək zəfərlərin, qələbələrin deyil, elə yaxşılıqların da tərs bədəli olmuş. Ona görə də çox təəssüf. Gürcüstan Zəngəzur dəhlizinə görə gələcəkdə transit ölkə kimi əhəmiyyətinin azalacağını düşünərək Azərbaycanın xeyrinə olmayan addımlara gedirsə, Ermənistanla strateji tərəfdaşlıq sazişi imzalayarsa, yanlış edir.

Əlbəttə ki, proses belə davam etsə, biz də gedişatda uyğun davranacağıq və milli maraqlarımıza toxunan hər kəsin cavabını layiqli şəkildə verəcəyik".

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə hesab edir ki, Gürcüstan bir dövlət

olaraq hansı dövlətlərlə necə, hansı səviyyədə əməkdaşlıq edəcəyini özü müəyyənləşdirir. Ermənistanla strateji tərəfdaşlıq sazişinin Zəngəzur dəhlizi məsələsinə görə imzalanması barədə iddialar yanlışdır: "Gürcüstan hökuməti son illərdə Çinlə də əməkdaşlığı gücləndirib. Qarşılıqlı səfərlərin sayı artıb. Gürcüstan nümayəndə heyəti bir müddət əvvəl Çinə səfər edərək çinli həmkarlarıyla "Orta dəhliz" layihəsi

Ayxan Hacızadədən cəxiyalı spikerə tutarlı cavab

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Cəxiya parlamentinin Deputatları Palatasının sədri Marketa Pekarova Adamovaya cavab verib.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə o, X-da yazıb.

"Cəxiya qanunverici orqanının rəhbəri Marketa Pekarova Adamova uydurma erməni rəvayətlərinə əsaslanan məsələləri şərh etmək əvəzinə, erməni ev sahiblərindən Ermənistanın öz konstitusiyasında və qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş qonşularına qarşı ərazi iddialarını nə vaxt aradan qaldıracağını soruşsa, daha məqsədəuyğun olardı", - o bildirib.

Qeyd edək ki, Marketa Pekarova Adamova İrəvanda Ermənistan parlamentinin sədri ilə birgə mətbuat konfransında Azərbaycanın guya Ermənistanla danışıqlardan çəkinməsi barədə iddialar səsləndirib.

Şolts: "ABŞ-da prezident seçkisindən sonra beynəlxalq vəziyyət mürəkkəbləşə bilər"

ABŞ-da prezident seçkisinin nəticələri dünyada vəziyyəti "daha da çətinləşdirə" bilər və buna görə də Avropa İttifaqı (Aİ) güclənməlidir.

APA "Welt"-ə istinadən xəbər verir ki, bunu Almaniya Kansleri Olaf Şolts parlamentdə çıxışında deyib.

Kansler Şolts bildirib ki, Almaniya böhranların öhdəsindən gəlmək üçün Fransa ilə əməkdaşlığa etibar etmək istəyir və o, Fransa prezidenti Emmanuel Makronla daim təmasdadır ki, hər iki ölkə bütün mövcud çağırışlara cavab verə bilsin.

"Fransa prezidenti Emmanuel Makron və mən çox diqqətlə dünyada gözlənilən mümkün siyasi inkişafa təfərrüatlı şəkildə necə reaksiya verəcəyimizi razılaşdırmışıq. Bu, hamıya aydın olmalıdır: Əgər dünyada vəziyyət, məsələn, ABŞ-da seçkilərin mümkün nəticələrinə görə daha da çətinləşsə, o zaman Avropa İttifaqı daha da güclənməlidir. Fransa və Almaniya bu vəzifəni öz üzərinə götürməlidir ki, bu, həqiqətən mümkün olsun. Avropa bizim ən güclü milli marağımızdır", - Şolts qeyd edib.

roatlantik inteqrasiyadan uzaqlaşdırır. Gürcü müxalifəti hakim partiya rəhbərliyinin Çinə səfərini də tənqid edib. Müxalifət təmsilçilərinin fikrincə, hakim "Gürcü arzusu" partiyası ölkə maraqlarından çox liderləri Bdzina İvanişvilinin maraqlarına xidmət edir. Qərbin sanksiyalarından ehtiyat

edən Bdzina İvanişvilinin maliyyə resurslarının bir hissəsini Çində yerləşdirdiyinə dair xəbərlər var.

Ermənistanla strateji tərəfdaşlıq sazişinin imzalanmasında isə hər halda, Avropa İttifaqının da istəyi öz təsirini göstərməmiş deyil".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri Üzrə Dövlət Komitəsinin ("Qaçqınkom") Repatriasiya Departamenti tərəfindən keçirilən tender müsabiqələrinin nəticəsi məlum olub.

"Qaçqınkom"un tender müsabiqəsinin qalibi "166 Global Logistics" MMC (VÖEN - 1403530841) olub.

"166 Global Logistics" MMC "Qaçqınkom"un sifarişini Şuşa şəhəri Malibəyli kəndinə 50, Xankəndi şəhəri Kərkicahan qəsəbəsinə 50, Xocalı rayonuna 50 və Kəlbəcər rayonuna 150 məcburi köçkün ailəsini köçürəcək.

"Qaçqınkom" ümumilikdə 300 köçkün ailəsinin köçürülməsi üçün "166 Global Logistics" MMC -yə 272 min manat ödəyəcək.

Rəqəmlərdən də göründüyü kimi, 1 məcburi köçkün ailəsinin köçürülməsi xərci orta hesabla 907 manat təşkil edəcək.

Köçürüləcək ailələrin 39-u Gəncə, digərləri isə Bakı, Sumqayıt, Abşeron ərazilərində məskunlaşılacaq.

Bu xəbərdə diqqətçəkən məqam Xankəndinə köçürüləcək 50 ailə ilə bağlıdır. Bu 50 ailə üçün yeni evlər tikiləcək, yoxsa onlar vaxtilə işğal olunmuş dədə-baba mülklərinə qayıdacaq? Əgər ermənilər də Xankəndinə qayıdarsa, birgəyaşayış üçün proqramların icrası nəzərdə tutulurmu?

Məsələ ilə bağlı Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsindən "Yeni Müsavat"a verilən açıqlamada bildirilib:

"Xankəndi şəhərinin Kərkicahan qəsəbə sakinləri işğaldan əvvəl yaşadıkları və işğala son qoyulduqdan sonra dövlətimizin başçısının göstərişi əsasında aparılan təmir-bərpa işləri nəticəsində tamamilə ye-

Xankəndinə köç nə vaxt başlayır - 50 ailə...

Deputat Elman Məmmədov Xocalı və Xankəndi sakinlərinin doğma yurdlarına qayıdacağı tarixi açıqladı

nələnmiş və zəruri yaşayış şəraitinin yaradıldığı evlərdə məskunlaşacaqlar.

Dövlət Komitəsi ərazisi işğaldan azad olunmuş ərazilərdə, Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı çərçivəsində, bərpa edilən və yenidən tikilən yaşayış məntəqələrinə məcburi köçkünlərin köçürülməsi prosesi ilə məşğul olur. Bu zaman məcburi köçkünlər yalnız qeydiyyatda olduqları şəhər, rayon, kənd və qəsəbə üzrə daimi yaşayış sahəsi ilə təmin edirlər. Buna uyğun olaraq, Xankəndi şəhərinə də həmin ərazidən olan məcburi köçkünlərin köçürülməsi nəzərdə tutulur".

Əslən Xocalıdan olan millət vəkili Elman Məmmədov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib: "Məlumat üçün bildirim ki, yanvarın 29-da Xankəndi ictimaiyyəti ilə çox geniş bir görüş keçirdik. Görüşdə Xankəndi ziyalıları, ictimaiyyət nümayəndələri, fəalları ilə fikir mübadiləsi apardıq.

Məlum olduğu kimi, Xankəndi düşməndən azad olunduqdan sonra bütün yaşayış məntəqələrində olduğu kimi orada da Azərbaycanın bir neçə müvafiq qurumu, o cümlədən İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək Məsələləri Dövlət Komite-

si, Fövqəladə Hallar Nazirliyi çox ciddi qeydiyyat apardılar. Beləliklə, Xankəndidə olan evlərin vəziyyəti qeydə alındı, təbii ki, bu proses Xankəndidən olan azərbaycanlıların məlumatları əsasında həyata keçirildi. Kimlərin ki evləri həzırda yaşamağa yarayırsa, erməni dağıtmayıbsa, həmin evlərin sakinləri köçürüləcək. Əlbəttə ki, başqa variantlar da olacaq.

Xankəndidə olan evlərin demək olar ki, 80-90 faizi salamat qalıb, yeni ermənilər orada yaşayıb, sonra tərk ediblər. Həmin evlərdə müəyyən bərpa, təmir işləri artıq

xeşli vaxtdır ki, görülür və insanların qayıdışı üçün lazımi vəziyyətə gətirilir.

Lakin qeyd etdiyim kimi, yəqin ki, gələcəkdə başqa variantlar da olacaq. Çünki Xankəndinə getmək arzusunda olan insanların sayı həddindən artıq çoxdur. Təkcə xankəndililər deyil, Azərbaycanın çox sayda vətəndaşları bununla bağlı arzusunı bildirirlər. Təbii ki, bu da insanların haqqıdır ki, harada yaşamaq istəyirlərsə, orada yaşaya bilərlər, bunu heç kim qadağan etməyəcək.

Siyahıda kimlərin olmasına gəldikdə, ilkin şərt budur ki, ilk olaraq xankəndililər köçürüləcək. İlk siyahıda Köçürüləcək insanların siyahısı "Qaçqınkom"dadır. "Qaçqınkom"da siyahını özündən yuxarı qurumla razılaşdırıb.

O ki qaldı 50 ailənin Kərkicahan qəsəbəsinə köçürülməsi məsələsinə, bildirim ki, Kərkicahan qəsəbəsi ilə Xankəndinə bitişik qəsəbədir. Yeni aralarında məsafə yoxdur. Sovet dövründə hadisələr başlayana qədər Kərkicahan Xankəndinin ərazisi, qəsəbəsi hesab olunurdu. Bəli, ilk olaraq kərkicahanlıların köçürülməsi planlaşdırılır. Qeyd edim ki, kərkicahanlıların və xankəndililərin siyahısı tamam başqadır".

Elman Məmmədov Qarabağ köçün nə dərəcədə sürətli aparılmasından da danışdı:

"Bizim arzumuz, istəyimiz budur ki, köçürülən insanların sayı daha çox olsun, yeni Böyük Qayıdış məsələsində bir qədər sürətlənmə olsun. Lakin başqa məsələlər də var. Məsələn, köçürülmək üçün hazır evlər çoxdur. Lakin köçürülən insanların uşaqlarının təhsil alması üçün məktəb, həmçinin onlara tibbi xidmət göstərilməsi üçün müvafiq qurumlar lazımdır, köçürülənlərin iş təminatı məsələsi təmin olunmalıdır. Yeni söhbət təkcə köçüb, gedib orada evə yığılmaqdan getmir, gedən adamın məşğulluğu, şəraiti olmalıdır. Bütün bunların hamısı nəzərə alınır. Ona görə də köçürülmələr vaxt aparır. Birdən-birə 1000-2000 ailəni ora köçürsək, onların iş təminatı, sosial məsələləri ilə bağlı problemlər ortaya çıxmaqla bilər. Ona görə də hesab edirəm ki, vaxtaşırı köçürülmələrə üstünlük veriləcək".

Millət vəkili Xankəndinə, Xocalıya köçün nə zaman həyata keçiriləcəyi haqqında isə qeyd edib: "Xankəndinə, Kərkicahana, Xocalıya, Xocavəndə Ağdərənin müəyyən hissəsinə ilk köç 2024-cü ilin birinci rübündə baş tutacaq. Yəqin ki, bu, Novruz bayramı ərəfəsində olacaq. İnşallah, mən də Xocalıya ilk köçənlərdən olacam".

Xalidə GƏRAY, "Yeni Müsavat"

Qarabağa qayıdan şəxslər hansı sahələrdə çalışır? - açıqlama

Bu günlərdə əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev işğaldan azad olunan ərazilərdə məşğulluğun həlli ilə əlaqədar görülən işlərdən bəhs edərkən öz yurdu na qayıdan 1300 nəfərin daimi işlə təmin olunduğunu açıqlayıb.

Nazir həmçinin ötən il öz yaşayış yerinə dönmə təqribən 600 nəfər üçün peşə hazırlığı üzrə müvafiq təlim və treninqlər keçirildiyini, bu il həmin rəqəm 3 minə çatdırılacağını bildirib.

Bununla belə, nazir 1300 nəfərin hansı işlərlə təmin olunduğu barədə məlumat verməyib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (ƏƏSMN) tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyindən Ölkə.Az-ın sorğusuna özəl olaraq bir sıra detallar barədə açıqlama verilib:

"İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış proqramı üzrə köçürülən sakinlərin aktiv məşğulluq proqramları ilə əhatə olunması tədbirləri davam etdirilir.

Qeyd edək ki, həmin ərazilərdə məskunlaşaraq işləyən mütəxəssislərin ilkin məd-di-məişət şəraitinin dəstəklənməsi məqsədilə onlara bir-də-fəlik müavinət (600 manat) verilir. Qeyd olunan mütəxəssislərin aylıq vəzifə maaşlarına əlavələr hesablanması və onlara hər il 5 gün əlavə məzuniyyət verilməsi də nəzərdə tutulub.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə qayıdan şəxslərlə

görüşlər keçirilərək, onların məşğulluq imkanları qiymətləndirilir və məşğulluqlarının təmin olunması üçün işgötürənlərlə əməkdaşlıq şəraitində dəstək tədbirləri həyata keçirilir.

Həmin ərazilərə köçürülmüş şəxslərdən bu günədək artıq 1300-dən çox şəxsin məşğulluğu təmin edilib. Onlar əsasən tikinti-quraşdırma, istehsal, ictimai iş sahələrində işlə təmin olunublar. Böyük

Qayıdış proqramı çərçivəsində doğma yurdlarına qayıdan vətəndaşlar üçün özünüməşğulluq proqramı üzrə yaradılan təsərrüfatların sayı isə artıq 36-ya çatıb.

Eyni zamanda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ilk əmək yarmarkaları olaraq Füzuli və Laçın şəhərlərində əmək yarmarkaları keçirilib, bu yarmarkalarda 32 işgötürən üzrə 354 vakansiya təqdim edilib".

Peşə hazırlığı ilə bağlı təşkil edilən treninqlərə gəlincə isə qeyd edilib ki, bu gün agentlik tərəfindən əmək bazarının tələblərinə cavab verən 175 istiqamət üzrə peşə hazırlığı həyata keçirilir:

"Kursların təşkili zamanı işgötürənlərlə əməkdaşlıq edilir. Onların kadrlara olan tələbatları öyrənilir və buna uyğun hazırlıq kursları təşkil edilir. Eləcə də işğaldan azad olunan ərazilərdə agentlik tərəfindən əsasən kənd təsərrüfatı, tikinti, turizm, sənaye və s. sahələr üzrə peşə hazırlığı kurslarının təşkili həyata keçirilir.

Artıq Laçın, Şuşa, Füzuli, Zəngilan, Cəbrayıl şəhərləri, Laçının Zabux və Sus, Füzuli-

nin Dövlətyarlı, Cəbrayılın Horovlu və Şükürbəyli, Qubadlı-nın Mahruzlu və Zilanlı, Ağdərənin Talış və Suqovuşan, Ağdamın Xıdırlı, Sarıcalı, Kəngərli, Salahlı Kəngərli, Baş Qər-vənd kəndlərinin işsiz və işax-taran sakinləri üçün peşə hazırlığı kurslarının təşkili işləri də aparılır".

Agentliyin cavabında həmçinin bildirilib ki, 2026-cı ilə kimi işğaldan azad olunmuş ərazilər üzrə nazirliyin xətti ilə ilkin mərhələdə 12 min şəxsin peşə hazırlığına cəlb edilməsi planlaşdırılır:

"İşğaldan azad olunan ərazilərimizdə aktiv məşğulluq proqramları davamlı olaraq genişləndirəcək".

Rusiya XİN Ermənistanı NATO ilə bağlı xəbərdarlıq etdi

Ermənistan NATO ilə yaxınlaşmaq istəyirsə, bunun nəyə gətirib çıxaracağını anlamalıdır. APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova dünən keçirdiyi brifinqdə İrəvanın NATO ilə yaxınlaşması haqqında danışarkən bildirib.

Onun sözlərinə görə, əgər kimsə (NATO ilə - red.) yaxınlıq istəyirsə, bunun nə qədər təhlükəsiz olduğunu və nəyə gətirib çıxaracağını başa düşməlidir.

Zaxarova qeyd edib ki, ilk növbədə Ermənistanın özünə, onun milli maraqlarına nəyin sərfəli olduğunu anlamaq lazımdır.

"Xəritəni açıb bu ölkənin hansı regionda, hansı qonşular arasında yerləşdiyini görmək, tarix kitablarını oxumaq lazımdır", - Rusiya XİN sözçüsü vurğulayıb.

Seçkiyə 1 həftədən də az - cəmi 6 gün qaldı. 5 gün sonra - təbliğat-təşviqat bitir. Qanunla seçkiyə 24 saat qalmış təbliğat dayandırılmalıdır. Bəs prezidentliyə namizədlərin son günlərdə hansı planları var?

Böyük Quruluş Partiyasının prezidentliyə namizədi Fazil Mustafa "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, növbəti günlərdə seçicilərlə görüşlər davam edəcək: "Göyçayda, Ağsuda görüşlərdə oldum. Fevralın 1-də İmişlidə, ardınca Şirvanda görüşlər olacaq. Bölgələrdə vətəndaşlarla görüşlərdə platformamızı paylaşırıq, cəmiyyətdən dəstək almağa çalışırıq. Bundan başqa, gələn həftə ATƏT-in müşahidə missiyası ilə görüşümüz nəzərdə tutulur. Namizədlərin birgə görüşü də olacaq. Fevralın 2-də MDB Parlament Assambleyasının təmsilçiləri ilə görüşəcəyik. Paralel olaraq qərargahın gündəlik işlərini tənzimləyirik. Təşviqat materiallarının dərci

Son 6 gün - seçki həyəcanını artır

Seçki Monitoring Koalisiyası hesabat yaydı: namizədlər fəal təşviqat aparır; müşahidəçi QHT nümayəndələrinin sayı son prezident seçkisi ilə müqayisədə 4 dəfə çoxalıb

də müşahidə aparılmasına dair ərizələri müvafiq seçki dairəsinin dairə seçki komissiyasına təqdim etməlidir. Növbədənəkar prezident seçkisi ilə əlaqədar bu müddət 2024-cü il fevralın 2-dək olan dövrü əhatə edir.

"Mənim səsim" Seçki Monitoring Koalisiyası isə 7 fevral növbədənəkar prezident seçkisinin monitoringi ilə bağlı "Aralıq hesabat"ını təqdim edib. Hesabatda qeyd olunub ki, Azərbaycan ərazisini əhatə edən 63 seçki dairəsində müşahidələr aparmaq üçün 500

missiyası yaradılıb. Koalisiya müşahidəçilərinin topladığı məlumata əsasən, bütün dairələrdə, məntəqələrdə seçkiyə hazırlıq işləri yüksək səviyyədə getməkdədir. Bu işə təcürbəli, seçki texnologiyaları barədə ətraflı məlumatı olan insanlar cəlb edilib. MSK-nın məlumatına əsasən, 7 fevral seçkisinə 6320500 seçici qeydə alınıb.

Hesabatda həmçinin qeyd edilir: "Müşahidəçilərin verdiyi məlumatlara əsasən deyə bilərik ki, respublikanın heç bir yerində imzatoqlama

lifləri teledebatlarda səsləndirilər. Namizədlərlə keçirilən bu görüşlər insanların fəallığını artırmağa, onları seçkidə fəal iştirak etməyə həvəsləndirir. Koalisiya prezidentliyə namizədlər Zahid Oruc, Fazil Mustafa, Qüdrət Həsənzadə, Razi Nurullayev, Elşad Musayev və Fuad Əliyev ilə görüşlər keçirib. Namizədlərin hər biri indiki beynəlxalq vəziyyəti dərindən təhlil edə bilən, dövlətçiliyimizi möhkəmlətmək baxımından qarşıda duran vəzifələri aydın təşəvvür edən, ölkəmizin tərəqqisi

NATO Azərbaycan-Ermənistan sülh danışıqlarının tezliklə bərpa olunmasını istəyir

NATO Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması prosesini dəstəkləyir. APA xəbər verir ki, bunu "Armenpress"-ə müsahibəsində NATO Baş katibinin Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə xüsusi nümayəndəsi Xavier Kolomina bildirib.

Onun sözlərinə görə, NATO hesab edir ki, hazırkı mərhələdə tərəflər arasında indiyədək razılaşdırılmış prinsiplər dəyişdirilməməlidir.

Ötən həftə Ermənistan səfərini xatırladan NATO Baş katibinin xüsusi nümayəndəsi qeyd edib ki, İrəvanda keçirdiyi yüksək səviyyəli görüşlərdə regional kontekstdə vəziyyət və Azərbaycanla sülh danışıqları müzakirə olunub: "Bildiyiniz kimi, bizim siyasi mövqeyimiz çox aydındır. Biz Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşmasının tərəfdarıyıq. BMT Nizamnaməsinin prinsipləri və əsas elementləri pozulmadığı təqdirdə, biz tərəfdaşlarımız arasında tərəf tutmuruq. Ona görə də mesajımız çox aydındır: İstərdik ki, tərəflər arasında sülh danışıqları mümkün qədər tez bərpa olunsun. Biz birlik ki, müxtəlif treklər var, ikitərəfli, ABŞ vasitəçiliyi ilə, Aİ vasitəçiliyi ilə. Bizim üçün ən vacib olan sonrakı nəticədir, dayanıqlı sülhün mövcudluğudur. Çünki bu, Qafqazın sabitliyi üçün çox vacibdir.

Dayanıqlı sülhə aparan münasibətlərin normallaşdırılması prosesi bu gün əsas elementdir. Biz iki xalqı belə bir sənədə imza atmağa vadar edən hər şeyi dəstəkləyəcəyik. Biz ABŞ-in vasitəçiliyini, Avropa İttifaqının vasitəçiliyini dəstəkləyirik".

Kolomina vurğulayıb ki, NATO-nun siyasi cəhətdən Cənubi Qafqaz regionunda mövcudluğu var: "Bu, üç ölkə, Gürcüstan, Ermənistan və Azərbaycan, lakin xüsusilə Ermənistan və Azərbaycan kontekstində mövcuddur. Bundan əlavə, biz həmişə tərəfdaşlarımızdan nə gözlədiyimizi çox açıq şəkildə bildirmişik. Biz razılaşdırılmış prinsiplər əsasında münasibətlərin normallaşmasını gözləyirik. Bu prinsiplərdən bəziləri suverenlik və ərazi bütövlüyü kimi prinsiplərdir, onlar Vəşinqton müqaviləsində və BMT Nizamnaməsində təsbit olunmuş prinsiplərdir və biz münasibətlərin normallaşması üçün bu xətti dəstəkləməyə davam edəcəyik".

davam edir. Televiziya da bir neçə çıxışımız olacaq. Ümid edirəm ki, seçki kampaniyası dövründə uğurlu iş apara bildik və müsbət nəticələr görə biləcəyik".

Namizədliyi özü tərəfindən irəli sürülən Fuad Əliyev qeyd etdi ki, sonuncu görüşü Balakəndə olub: "Seçicilərlə görüşlər fevralın 6-na qədər davam edəcək. Yeni fevralın 5-i görüşlərin son günüdür. Bəzən rayonlara gəndə və qayıdanda bir neçə kənddə ayaqüstü görüşlərimiz də olur".

Növbədənəkar prezident seçkisinə seçki dairəsinin ərazisində müşahidə aparılmasına dair ərizələri müvafiq seçki dairəsinin dairə seçki komissiyasına təqdim edilməsi üçün ayrılan müddət fevralın 2-də başa çatır. Seçki Məcəlləsinə əsasən, aktiv seçki hüququna malik Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı (öz təşəbbüsü ilə, habelə qeydə alınmış namizədin, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun, seçkilər sahəsində fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatının təşəbbüsü əsasında) seçkilərin təyin edildiyi gündən başlayaraq seçkilərin keçirilməsinə 5 gün qalanaqədər seçki dairəsinin ərazisin-

müşahidəçi seçilib, onlar üçün təlimatlandırıcı "Yaddaş", üzərində koalisiyanın loqosu əks etdirilmiş döş nişanları hazırlanıb. Hesabatda qeyd olunan bəzi məqamları oxucuların nəzərinə çatdırmaq:

"...7 fevral növbədənəkar prezident seçkisinin yeni tarixi-siyasi bir şəraitdə, müasir dünyanın tələblərinə uyğun, demokratik prinsiplər əsasında yeni keyfiyyətlərlə xarakterizə olunan fəaliyyətə başlamaq üçün bir start olduğu deyilir. Ölkə əhalisinin əksəriyyəti bunun həqiqətən də belə olduğunu qəbul edir. Ötən seçkilərdən sonra beynəlxalq missiyalar tərəfindən, Azərbaycanda seçki mexanizmlərini təkmilləşdirmək üçün bir sıra tövsiyələri olmuşdu. Təəssüf ki, son vaxtlar Seçki Məcəlləsində edilən bir sıra dəyişikliklər zamanı müxtəlif səbəblər üzündən həmin tövsiyələr lazım qədər nəzərə alınmayıb. Qeyd etmək lazımdır ki, Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) seçkilərin daha demokratik və şəffaf keçirilə biləcəyi üçün şərait yaradan bir sıra müsbət dəyişikliklər edib, onları həyata keçirib".

Ölkə ərazisində 125 seçki dairəsi, Dairə Seçki Komissiyası, 6319 Məntəqə Seçki Ko-

prosesində maneçilik törədilməmişdir. İmza toplaya bilməyənlərin özlərinin bizim koalisiyaya üzvləri ilə görüşlərdə iştirak etdiklərinə görə onlara imza toplamaqda əsasən vaxt azlığı maneə olmuşdur. Vaxt azlığı faktoru heç də həlledici səbəb olmayıb. Təəssüf qeyd edirik ki, bu seçkidə prezidentliyə namizədlər arasında qadın olmamışdır. Ancaq bu hər hansı süni səbəb və ya siyasi əngəllə bağlı deyil. Namizədlikləri qeydə almayanların bir qismi milli-azadlıq hərəkatında yaxından iştirak edən fəal insanlardır...

Prezidentliyə namizədlərin hər biri yanvar ayının 15-dən başlamış təşviqat kampaniyasında böyük fəallıq göstərirlər. Tez-tez müxtəlif ərazilərdə, bölgələrdə seçicilərlə görüşür, onların problemləri haqqında ətraflı məlumat toplayır, qaldırılan məsələlər ətrafında geniş müzakirələr aparırlar. Müşahidəçilər ölkənin müxtəlif ərazilərində prezidentliyə namizədlərin keçirdiyi görüşləri də müşahidə ediblər. Onların verdikləri məlumatlara görə, bu görüşlər xeyli maraqlı keçir. Görüşlərdə əhalinin bir sıra problemləri müzakirə olunmuş, faydalı, konstruktiv təkliflər formalaşdırılmışdır. Namizədlər bu tək-

ylunda əllərindən gələni etmək istəyən insanlardır; Namizədlərin hər biri, bu seçkilərdə iştirak etməklə əhali ilə daha yaxından təmasda olmaq, mövcud problemləri daha dərindən öyrənmək, öz mövqelərini insanlara daha aydın şəkildə bildirmək, ölkənin inkişaf strategiyalarının formalaşmasında daha yaxından iştirak etmək məqsədlərini güdür. Namizədlərin hər biri indiki prezidentin ölkənin taleyində, torpaqlarımızı işğaldan azad etməkdə oynadığı tarixi rolu yüksək qiymətləndirirlər. Eyni zamanda bütün namizədlər yekdil olaraq ölkədə bir çox sosial, hüquqi, iqtisadi problemlərin də olduğunu bildirirlər. Əhalinin güzəştinin yaxşılaşdırılması, sosial müdafiəsinin artırılması sahəsində də olan problemlərin də tez bir zamanda həll edilməsinə təxirəsalınmaz işlər kimi baxırlar. Bu sahədə özlərinin, təmsil etdikləri siyasi qüvvələrin, komandanın da yaxından iştirak etmək arzusunda olduğunu bildirirlər. Alimlərin, mütəxəssislərin də bu işlərə cəlb olunmasını vacib hesab edirlər. Ümid edirlər ki, yaxın zamanda ölkədə bu istiqamətdə ciddi addımlar aparılacaq. Respublika ərazisində müşa-

hidə aparacaq QHT nümayəndələrinin sayı son prezident seçkisi ilə müqayisədə 4 dəfə artıb. Müşahidə prosesinə qoşulacaq QHT-lərin sayı rekord - 78-ə çatıb. Ölkədə fəaliyyət göstərən QHT-ləri, vətəndaş cəmiyyəti institutlarını, ictimai birlikləri təmsil edən 6045 nəfər seçki günü müşahidəçi olacaq. Onlardan təkcə 500-dən çoxu bizim koalisiyanın müşahidəçiləri olacaq".

Fevralın 7-də Azərbaycanda keçiriləcək növbədənəkar prezident seçkisi ilə əlaqədar xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların səsverməsi üçün tədbirlər davam etdirilir. Azərbaycanın Rusiya Federasiyasındakı Səfirliyində, Sankt-Peterburq və Yekaterinburqdakı baş konsulluqlarda seçki məntə-

qələri açılacaq. Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyində 16 sayılı Yasamal ikinci seçki dairəsi üzrə 47 sayılı Məntəqə Seçki Komissiyası (MnSK) yaradılıb. Hazırlıq fəaliyyət göstərən QHT-ləri, vətəndaş cəmiyyəti institutlarını, ictimai birlikləri təmsil edən 6045 nəfər seçki günü müşahidəçi olacaq. Onlardan təkcə 500-dən çoxu bizim koalisiyanın müşahidəçiləri olacaq".

Qeyd olunub ki, bu məqsədlə Ankara şəhərində yerləşən səfirlikdə 46 və 47, İstanbuldakı Baş Konsulluqda 53 və 54, Qarsdakı Baş Konsulluqda 55 sayılı seçki məntəqələri yaradılıb.

Nigar HƏSƏNLİ,
"Yeni Müsavat"

Yanvarın 31-də Azərbaycan Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti faiz dərəcələrinə baxıb. Bankın yaydığı məlumata görə, İdarə Heyətinin qərarı ilə uçot dərəcəsi 8 faizdən 7.75 faizə, faiz dəhlizinin aşağı həddi 6.5 faizdən 6.25 faizə, faiz dəhlizinin yuxarı həddi isə 9 faizdən 8.75 faizə endirilib.

Mərkəzi Bank bildirir ki, qərar faktiki və proqnozlaşdırılan inflyasiyanın hədəf dəhlizində ($4 \pm 2\%$) olması, inflyasiya gözləntilərinin stabiləşməsi, eləcə də valyuta bazarında vəziyyət nəzərə alınmaqla verilib. Belə ki, İdarə Heyətinin pul siyasətinə həsr edilmiş ötən iclasından bəri illik inflyasiya tempi azalıb: "2023-cü ildə 12 aylıq inflyasiya 2.1 faiz təşkil etməklə hədəf ($4 \pm 2\%$) diapazonunun aşağı hissəsində formalaşmış. Inflyasiyada istehlak səbətinin bütün qrup komponentləri üzrə azalma müşahidə edilib. İllik ərzaq inflyasiyası 0.8 faiz, qeyri-ərzaq inflyasiyası 2.7 faiz, xidmətlər inflyasiyası isə 3.7 faiz təşkil edib. Faktiki inflyasiyanın dinamikası inflyasiya gözləntilərinə də təsir edib".

Mərkəzi Bankın apardığı son sorğulara görə, inflyasiyanın artacağını gözləyən ev təsərrüfatlarının payı 2023-cü ilin III rübündəki 81 faizdən IV rübdə 69 faizədək azalıb.

Baş tənzimləyiciyə görə, illik inflyasiya xarici və daxili amillərin təsirləri ilə azalıb: "Qlobal iqtisadi aktivliyin zəifləməsi, eləcə də global əmtəə, enerji və ərzaq qiymətlərində azalmanın davam etməsi ölkəyə inflyasiya idxalını məhdudlaşdırıb. Dünya Bankının məlumatına əsasən, əmtəə qiymətləri indeksi dekabrda illik əsasda 18.9 faiz, o cümlədən enerji qiymətləri üzrə 24 faiz enib. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) məlumatına görə isə ərzaq qiymətləri indeksi dekabrda illik əsasda 10.1 faiz azalıb".

Ötən il inflyasiya idxalının məhdudlaşmasında xüsusi rol valyuta bazarındakı tarazlığa məxsus olub. Belə ki, 2023-cü ildə Mərkəzi Bankda keçirilmiş valyuta hərracının 92 faizində təklif tələbi üstələyib. Bu dövrdə manatın nominal effektiv məzənnəsi 19.3 faiz bahalaşmış ki, bu da idxal inflyasiyasına azaldıcı təsir göstərən əsas amildir.

AMB İdarə Heyətinin faiz parametrlərinə həsr olunmuş ötən iclasından bəri monetar şəraitə təsir göstərən başlıca hadisə fiskal sektor üçün irihəcmli valyuta alışlarının həyata keçirilməsi olub. AMB bunu gözlənilən faktor kimi qiymətləndirir. Ümumilikdə, 2023-cü ildə Mərkəzi Bankın valyuta bazasına alış yönümlü müdaxiləsinin həcmi 2.1 milyard ABŞ dolları olub. Qurum bildirir ki, bu alışlar bank sistemində

Uçot dərəcəsi endirildi - manata təsiri nə vaxt olacaq...

Mərkəzi Bankın rəhbəri "gələn il" deyir; illik inflyasiya xarici və daxili amillərin təsirləri ilə azalıb

likvidliyin artmasına şərait yaradıb: "Manatla pul bazası ümumilikdə 2023-cü ildə 19.6 faiz artıb ki, bunun da 14.6 faiz bəndi dekabr ayında baş verib. Pul siyasəti alətləri pul siyasətindən kənar olan avtonom amillərin monetar şəraitə təsirlərinin neytrallaşdırılmasına və faiz ötürücülüüyünün gücləndirilməsinə xidmət edib. Daimi imkan və açıq bazar əməliyyatlarının aparılması pul bazarında milli valyutada banklar arasında həm təminatlı, həm də təminatlı bağlanan əqdlərin orta çəkili faiz dərəcələrinin Mərkəzi Bankın faiz dəhlizi ilə eyni istiqamətdə hərəkətinə təmin edib. Belə ki, yanvarın ötən dövründə 1 günlük təminatlı əməliyyatlar üzrə orta faiz (1D AZIR) 6.74 faiz (dekabrda 7.4 faiz) və 1 həftəlik banklararası REPO faizi (1W AINAIB) 6.84 faiz (dekabrda 7.8 faiz) olmaqla faiz dəhlizinin daxilində formalaşmış".

AMB-də hesab edirlər ki, qeyd olunan müsbət meyllərlə yanaşı inflyasiyaya təsir edə biləcək risklər də mövcuddur: "Geosiyasi gərginliklərin davam etməsi dünyə bazarında müxtəlif əmtəələr üzrə qiymətlərin yenidən artmasına səbəb ola bilər. Belə ki, son vaxtlar Qırmızı dəniz ətrafında yaranmış vəziyyət global təchizat zəncirinə ciddi təsir göstərir. Beynəlxalq təşkilatlar 2024-cü ilə enerji qiymətləri proqnozlarını yüksək

saxlayırlar. İqlim dəyişiklikləri də ərzaq qiymətlərinə təsir göstərməkdə davam edir. Lakin qlobal iqtisadi aktivliyin zəifliyi və əksər iqtisadiyyatlarda monetar şəraitin sərt olaraq qalması qlobal inflyasiya proseslərinə azaldıcı təsir göstərə bilər".

Mərkəzi Banka görə, Azərbaycanda inflyasiyanı artırma biləcək başlıca daxili risklər məcmu tələbin izafi artımı və daxili xərc amillərinin aktivləşməsi ola bilər: "Mövcud meyllərin davam etməsi halında son 2 ildə olduğu kimi, 2024-cü ildə də Mərkəzi Bankın valyuta bazasına müdaxiləsi alış yönümlü ola bilər. Mərkəzi Bank büdcə xərclərinin dinamikasını və kredit aktivliyini daxili tələb faktorları kimi daim diqqətlə izləyir.

Ümumilikdə, inflyasiyanın artırıcı və azaldıcı riskləri bir-birini tarazlaşdırır. 2024-cü ilə inflyasiya proqnozu dəyişməz saxlanılıb. Ötən ilin oktyabrında olduğu kimi, cari ilin yanvar proqnozlarına görə də 2024-cü ildə illik inflyasiyanın hədəf daxilində qalacağı gözlənilir".

Mərkəzi Bank bəyan edir ki, faiz dəhlizinin parametrləri ilə bağlı növbəti qərarlar xarici və daxili inflyasiya amillərinin dəyişməsinə asılı olaraq veriləcək: "Qərarlar qəbul edilərkən ölkədə pul siyasətinin ötürücülüüyünün xüsusiyyətləri, maliyyə bazarlarında,

o cümlədən valyuta bazarında gedən proseslər də nəzərə alınacaq. Qeyd olunan risklərin reallaşmaması halında pul siyasətinin ilin qalan dövründə də mərhələlərə yumşaldılması imkanlarına baxılacaq. Bu qərar 1 fevral 2024-cü ildən qüvvəyə minir. Faiz dəhlizinin parametrləri ilə bağlı növbəti qərar barədə məlumat ictimaiyyətə 2024-cü il mart ayının 28-də açıqlanacaq".

Qeyd edək ki, yanvarın son günləri dünyanın əsas iqtisadi mərkəzlərində də uçot dərəcələrinin müzakirəsi ilə müşayiət olunur. Artıq yanvarın 30-da Avropa Mərkəzi Bankı (AMB) hər üç əsas faiz dərəcəsinin dəyişməz saxlanması barədə qərar qəbul edib. AMB-nin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, əsas kredit dərəcəsi 4,5 faiz, depozit dərəcəsi 4 faiz, marja kreditləşmə dərəcəsi isə 4,75 faiz səviyyəsində saxlanılıb.

Tənzimləyici qeyd edir ki, son statistik məlumatlar onun ortamüddətli inflyasiya riskləri ilə bağlı əvvəlki qiymətləndirməsini təsdiqləyib: "Baza inflyasiyasında azalma tendensiyası davam edir və əvvəlki siyasətin sərtləşdirilməsi maliyyə şərtlərinə ağır təsir göstərməkdədir".

Avropa bankı qeyd edir ki, məhdudlaşdırıcı maliyyə şərtləri tələbi saxlayır və bu, istehlak qiymətlərinin artım

tempini zəiflətməyə kömək edir: "AMB-nin İdarə Heyəti inflyasiyanın 2 faizlik hədəfinə qaytarılmasına qətiyyətlə sadıqdır. Şura hesab edir ki, əsas dərəcələr kifayət qədər uzun müddət saxlanılsa, bu məqsədə nail olmaq üçün əhəmiyyətli töhfə verəcək. AMB-nin gələcək qərarları əsas dərəcələrin zəruri olduğu müddətcə iqtisadi aktivliyi məhdudlaşdıracaq səviyyələrdə saxlanmasını təmin edəcək".

Yanvarın 31-də ABŞ Federal Ehtiyatlar Sistemi (FED) uçot dərəcəsinə müzakirə edərək onun dəyişməz saxlanması barədə qərar qəbul edib. Analitiklərə görə, FED ölkənin əmək bazarından gələn müsbət siqnallar fonunda dekabrda 3,2 faizə yüksələn inflyasiyanı cilovlamaq üçün uçot dərəcəsinə hazırkı rekord yüksək səviyyədə saxlamaq qərarına gəlib. FED-in mart ayında gözlənilən iclasında uçot dərəcəsinə endirəcəyi ehtimalı dekabrda 80 faizdən yanvarda 50 faizə düşüb. Sərt monetar siyasətin yumşaldılmasına aprel iclasından başlanacağı ehtimalı isə hələlik 90 faiz səviyyəsində qiymətləndirilir.

Onu da qeyd edək ki, son 2 ildə Azərbaycan Mərkəzi Bankı öz faiz dərəcələrinin depozit və kredit faizlərinə real təsirinə nail olmaq üçün bir sıra addımlar atıb. Qurumun İdarə Heyətinin sədri Taleh Kazimov

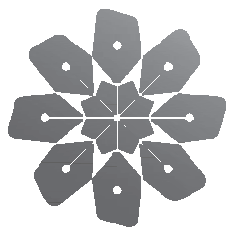
deyir ki, uçot dərəcəsinin depozit faizlərinə gələn ildən təsir edəcəyi gözlənilir: "Hazırda bazarda kifayət qədər likvidlik var. Bizə vaxt lazımdır ki, bu likvidliyi strelizasiya edək. Yüksək likvidlik şəraitində AMB-nin faiz dərəcələri işləmir. Hesablarda olan böyük vəsaitlər bizim faizlərə reaksiya vermir. Pulun həcmi o səviyyədə saxlanılmıyır ki, onun dəyəri AMB-nin planlaşdırdığı dəhlizdə olsun.

Biz daim təkmilləşdirmə işləri aparırıq, əməliyyat çərçivəsində yeni alətlər tətbiq edirik. AMB məcburi ehtiyatlara yanaşmada yenilik tətbiq edib və biz buna bazar iştirakçılarının reaksiyasını görməliyik. Monetar və fiskal siyasətlərin güclü koordinasiyası vacibdir ki, bazarda likvidlik düzgün idarə edilsin. Bu koordinasiya vacibdir və bu koordinasiya var. Biz bunun üzərində daha çox işləyirik. Maliyyə Nazirliyi ilə koordinasiya güclüdür. Düşünürəm ki, növbəti ildən uçot dərəcəsinin depozit seqmentinə təsirini görməyə başlayacağıq".

Mərkəzi Bankın valyuta bazasına alış yönümlü müdaxilələri Azərbaycanın valyuta ehtiyatlarının artmasına gətirib çıxarıb. 2023-cü ilin yekununda bu ehtiyatların məbləği 68,5 milyard ABŞ dolları təşkil edib ki, bu da 2022-ci ilin yekunu ilə müqayisədə 17 faiz çoxdur. O cümlədən, ötən il AMB-nin strateji valyuta ehtiyatları 29,1 faiz artaraq 11,6 milyard ABŞ dollarına çatıb.

Qeyd edək ki, ötən ilin son aylarında Azərbaycan banklarının dollara tələbatında müşahidə olunan kəskin artım yanvarda da davam edib. Yanvar ayı ərzində Mərkəzi Bankın Dövlət Neft Fondu ilə birlikdə keçirdiyi 7 valyuta hərracında 417,1 milyon dollar məbləğində valyuta satılıb. Bu göstəricinin həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2.2 dəfə və ya 228.5 milyon dollar çoxdur. Belə ki, 2023-cü ilin yanvar ayında keçirilən valyuta hərraclığında 188.6 milyon ABŞ dolları satılmışdı. Dollara tələbatın belə artımı Azərbaycana idxalın artması ilə izah olunur. Xüsusilə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyata keçirilən bərpa işləri üçün zəruri mal və materialların idxalı dollara tələbatı artıran əsas amil kimi qiymətləndirilir. Dünya bazarında neftin qiymətinin yüksək olması fonunda ölkədə dollara tələbatın artımı hələlik təhlükəli amil hesab olunmur: neft ixracından əldə olunan valyuta artan tələbi qarşılamaq üçün yetir və həm də artır...

□ **Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"**

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

**Gənc nəslin milli mənlük şüurunun
inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik
hisslərinin tərbiyəsi**

Fevralın 2-də Azərbaycanda Gənclər günü qeyd olunur. Ulu öndərin 1997-ci il fevralın 2-də imzaladığı fərmana əsasən, fevralın 2-si Azərbaycan Gəncləri Günü elan edilib. Həmin vaxtdan etibarən bu gün MDB məkanında və Şərqi Avropa ölkələri arasında ilk dəfə olaraq Azərbaycanda təntənəli şəkildə qeyd edilməyə başlanıb.

Her il gənclər günü ərəfəsində ölkədə gənclər siyasəti yenidən təftiş edilir, gənclərin müxtəlif sahələrdəki fəallığına, onların gördüyü işlərə bir daha nəzər salınır.

“Yeni Müsavat” qəzetinin əməkdaşı **millət vəkili Anar İsgəndərli** ilə bu mövzuda söhbətlaşıb. A.İsgəndərli Azərbaycanda gənclər siyasətinin bugünkü vəziyyətini bu cür dəyərləndirib:

“1997-ci ilin fevralında Ümummilli lider Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycanda hər il fevralın 2-si Gənclər günü kimi qeyd olunur. Əslində SSRİ-nin bizə təbliğ etdiyi ən böyük səhvlərdən biri dünyada baş verən hər hadisənin fəhlə hərəkatı ilə bağlı olması fikridir. Zaman keçdi, məlum oldu ki, dünyada baş verən proseslərin iştirakçısı, onun hərəkətverici qüvvəsi gənclikdir. Gənclik hər şeyə qadirdir. Həcmindən, formasından asılı olmayaraq baş verən müharibələrdə əsas söz sahibi gənc insanlardır. Buna görə də müstəqilliyini elan edən Azərbaycanın gəncliyin Vətənə olan məhəbbətinə ehtiyacı var idi. Uzaqgörən siyasətçi olan Heydər Əliyev başa düşürdü ki, Birinci

Qarabağ müharibəsində məğlubiyyətin səbəblərindən biri də Azərbaycan gəncliyini səfərbər edib cəbhəyə göndərə bilməmək idi. O zamankı rəhbərlik bunu edə bilmədi. Buna görə də Heydər Əliyev Azərbaycanın ağırlı problemi olan keçmiş Dağlıq Qarabağ problemini həll etmək üçün hər şeydən öncə dünya azərbaycanlılarını bu prosese qoşdu, yeni problemi hər kəsin problemi edə bildi. Eyni zamanda Azərbaycan gəncliyini Vətənə sevmək, müdafiə etmək, düşməni işğaldan azad etmək üçün bu gücü birləşdirməyə ehtiyac duyurdu. Ümummilli lider öz tarixi çıxışı ilə, gənclər gününü təsis etməklə bir daha gəncliyi Vətənə məhəbbət ruhunda tərbiyə etmək üçün yol xəritəsini təqdim etdi. Fevralın 2-si Azərbaycan tarixində böyük hadisədir. Eyni zamanda vurğulamaq yerinə düşər ki, ne MDB, ne də Avropanın əksər ölkələrində 1997-ci il sərəncamına qədər gəncliklə bağlı belə qərarlar olmamışdı”.

A.İsgəndərli qeyd etdi ki, bu günə qədər Azərbaycan gəncliyinin ən böyük uğuru 44 günlük Vətən müharibəsində əldə olunan qə-

Milli şüur, vətənpərvərlik

YENİ **MÜSAVAT**
N 19 (8392) 1 fevral 2024

“Dünyadakı proseslərin hərəkətverici qüvvəsi gənclikdir” - deputat

Anar İsgəndərli: “Azərbaycan gəncliyi sübut etdi ki...”

gənclik fəaldır. Bir sözlə, bütün proseslərdə gənclər öndədir. Azərbaycanın dövlət başçısının ən etibarlı komandası, dostları gənclərdir. Gənclik hər şeyə qadirdir-güc mənbəyidir, böyük arzudur, rəşadətdir. Çünki insan məhz bu yaşlarında arzularını ortaya qoyur və onları reallaşdırmaq üçün mübarizəyə başlayır. Əminəm ki, 2024-cü ilin fevralın 7-də keçiriləcək seçkidə Azərbaycan gəncliyi qalib çıxacaq və öz sözünü deyəcək, Azərbaycanın dövlət başçısının rəhbərliyi altında yeni zirvələr fəth edəcək. Azərbaycan gəncliyi həm də dünyaya mesaj verdi-harada yaşamasından asılı olmayaraq dövlət başçısının səsine səs verilir. Vaxtilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin dediyi kimi, hər bir azərbaycanlı harada yaşamasından asılı olmayaraq Azərbaycan üçün çalışmalı, bizim haqq işimizi dünyaya çatdırmalıdır. Bu təbliğat uğurla aparıldı. Gənclik Ali Baş Komandan, dövlət başçısı İlham Əliyevin tarixi fikirlərini özü üçün təcürbə məktəbinə çevirib və ondan uğurla istifadə edir. Azərbaycan ona görə xoşbəxtkdir ki, böyük və ümid verən gəncliyi var. Bu gənclik hər an Azərbaycanın haqq işi üçün, xoşbəxtliyi üçün çalışır, qəhrəman adını qoruyub saxlayır”.

ləbədir: “Azərbaycan gəncliyi Vətənə olan məhəbbətini bütün dünyaya bəyan etdi. Bu gənclik o qədər böyük gənclikdir ki, Şuşanı işğaldan əlləri, dırnaqları ilə azad etdi. Azərbaycan gəncliyi sübut etdi ki, bu tarixi torpağı toplaqla azad etməyə ehtiyac yoxdur. Bununla da bütün dünyaya sübut etdi ki, Şuşa Azərbaycanın tarixi torpağıdır. Eyni zamanda Azərbaycan gəncliyi nəyin bahasına olursa-olsun, torpağını düşməni işğalı altında qoymadığını bəyan etdi. Ali Baş Komandan demişdi: “17 il ərzində bir gün də əsgərimdən ayrı qalmadım. O əsgər Azərbaycan gəncidir. Fevralın 7-də Azərbaycanda növbədənke-

nar prezident seçkisi keçiriləcək. Azərbaycan gəncliyi 44 günlük müharibənin qəhrəmanıdır. O öz seçimini edib. İlk dəfə səs verəcək yeni nəsil də seçimini edib. Seçki kampaniyası ilə bağlı seçicilərlə görüşəndə ən çox fəallığı gənclərdə müşahidə edirik. Dövlət gəncliyi himayə edir. Gənclər üçün geniş imkanlar açılır. Azərbaycan gəncliyi məsul işlərdə sınaq. Bütün bunlar onu göstərir ki, 2024-cü il həm də Azərbaycan gəncliyinin ilidir. 2023-cü ilin sentyabrından sonra Azərbaycan ilk dəfə suverenliyini bərpa etdi, bütövləşdir, üçrəngli bayrağımız Azərbaycanın hər yerində dalğalanır. Bu əslində gəncliyin,

xalqın, dövlətin qələbəsidir. Düşməni nə qədər təbliğat aparsa da, son sözü Ali Baş Komandan və onun yetişdirdiyi Azərbaycan gəncliyi dedi”.

Millət vəkili işğaldan azad edilən ərazilərin yenidən qurulmasında Azərbaycan gəncliyinin rolundan da danışdı: “İşğaldan azad edilən ərazilərdə Azərbaycan gəncləri gecə-gündüz çalışır. Kəlbəcərin yenidən qurulmasında, Laçının dünyanı gözünə çevrilməsində, dövlət başçısının sözü ilə desək, Laçının cənnətə çevrilməsində, Azərbaycan gəncliyi öz sözünü deyir. Füzulinin Məhəmməd Füzulinin adına layiq qurulmasında

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Nigar HƏSƏNLİ

Rusiyada ordu haqda feyk yayanların əmlakı müsadirə olunacaq

Rusiyada dövlət təhlükəsizliyi əleyhinə cinayətlərə görə əmlakın müsadirə edil-

məsi haqqında qanun Dövlət Dumasında ikinci və üçüncü oxunuşlarda qəbul edilib.

Modern.az “Kommer-

barsız hesab etdiyi məlumatların yayılması üçün tətbiq oluna bilər.

Dövlət Dumasının sədri Vyacheslav Volodin səsvermənin nəticələrini şərh edib: “Qəbul edilmiş qərar öz ölkəsinə qarşı fəaliyyət göstərənləri cəzalandırmaq imkanı verəcək - bu əclafları fəxri adlardan məhrum etməyə, habelə əmlaklarını, pullarını və digər qiymətli əşyalarını müsadirə etməyə imkan verəcək”.

O, sənədin özünü “əclaflar haqqında qanun” adlandırır.

Qanun layihəsi Dövlət Dumasına yanvarın 22-də təqdim edilib, onun müəllifləri palatının spikeri Vyacheslav Volodin başçılıq etdiyi 395 deputat olub. Sənədin birinci oxunuşu yanvarın 24-də baş tutub. Rusiya Federasiyası Cinayət Məcəlləsinin iki maddəsinə - ordu haqqında saxta məlumatların yayılmasına (maddə 207.3) və dövlətin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmis fəaliyyətə çağırışlara dair (maddə 280.4) dəyişikliklər edilir. Müəlliflər maddə ilə tamah məqsədilə cinayət

Fransa şirkəti Ermənistanla birgə silah istehsalına başlayacaq

Fransa qərəzli anti-Azərbaycan siyasətini daha da eybəcərləşdirir. Bu yöndə daha bir addım atılıb.

Fransanın “Safran Group” şirkəti Ermənistanla birgə silah və komponentlərin istehsalına başlayacaq.

APA xəbər verir ki, bu barədə bir sıra Ermənistan KİV-i məlumat yayıb.

Məlumatda “Safran” şirkətinin Ermənistanla birgə silah istehsalına başlamaq istəyi qeyd olunur.

Xatırladaq ki, “Safran Group” şirkəti fransız aviasiyası üçün komponentlər istehsal edir. Şirkət 2005-ci ildə təyyarə və raket mühərrikləri və aerokosmik komponentlər istehsalçısı Snecma və elektronika istehsalçısı SAGEM-in birləşməsi nəticəsində yaranıb.

tötəmiş məhkumların əmlakını müsadirə edilməsini təklif edirlər. Yalnız cinayətin törədilməsində istifadə edilmiş əmlakın müsadirə ediləcəyi

güman edilir. Dövlətlərin təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmis fəaliyyətlərə Cinayət Məcəlləsinin 30-dan çox maddəsi dəxildir.

Urus üçün yumurta

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Yaxud alman maşını almamaq haqda

Avropa Şurasında məlum səsvərmə olanda Almaniyadan 4 deputat da Azərbaycanın əleyhinə çıxıb deyər Milli Məclisin deputatlarından biri təklif irəli sürmüşdür: xalqımız nemes maşınlarından imtina etməlidir. Ancaq sonra camaat baxıb ki, deputatın özü elə nemes maşınında gəzir. Soruşublar o nə pəhriz, bu nə alça turşusu, hörmətli deputat öz edibdir: siz bilməzsiniz, bunlar dövlət siyasətidir, hökumət mənə bu maşını xidməti istifadə üçün vermişdir.

Doğrudan da, hökumət veribse nə etmək olar? Bəy verən atın dişinə baxmazlar. Lap olsun "Mercedes"-in ən pis, ən axırıncı modeli (ana dilimizdə qəribə hikmətlər var, bəzən "axırıncı" pis mənə daşıyan söz olur, bəzən də yaxşı). Maşını yandır, yaxud təzə qanuna görə utilitasiya elə, özün qal payı-piyada. Sonra gərək evə taksi çağırırsan - qanun lahiyə və layihələrinin müzakirəsinə çatdırmaq üçün. O da gələ "Primus" çıxsa, apara səni vura divara-zada. Nəticədə daha bir dairə deputatsız qala. Bu yaxşıdır-mı? Yaxşı deyil. Bizdə dairə deputatsız qaldısa, vəssalam, ömür-billah orada təkrar seçki qayınılmaz. Deyəsən bunu bizdə konstitusiyaya həkk ediblər, yoxsa niyə belə olsun?

Üstəlik, bizdə kimse özündə olan nöqsanları tənqid eləse, sabitlik pozular. Biz mütləq başqalarını tənqid etməliyik. Rəhmətlik Sartın "Başqaları cəhənnəmdir" afyozizmi sanki deputat və məmurlarımızın boyuna biçilmişdir. O baxımdan, əgər deputat alman maşınlarından imtinaya çağırıb özü Neftçalanın "Azsaman" avtomobilini sürsəydi heyretəmiz olardı, dövlətçilik prinsipimiz pozulardı. İndiki halda, Allaha min şükür, sabitlik baş veribdir.

Həmin sabitlik ənənələri bizi vadar edir ki, Almaniyani tənqid eləyək, ancaq əski səhiyyə nazirimiz azarlayanda onu "Kəndçilər balnısı"na deyil, məhz nemes klinikalarına yatraq. (Sözləşib, bir ünlü mütəfəkkirimiz də var, həmişə qədim maarifçilərimizi söyər, molla, pir və sairə kimi şeyləri isə xalqa tərifiylər. Təzəlikcə sənətkar qızılca yolu xub, lakin nədənsə müalicə üçün Şekidəki Öskürək piri ni yox, Məhəmmədi kəndindəki modul xəstəxanani seçmişdir. Allah şəfa versin, nə deyər bilərik). Pis çıxmasın, bizim hətta təhsil nazirimiz də xaricdə oxumuşdur və bununla qürur duyuruq. Əlimizdən ayrı nə gəlir? Atalar demişkən, malına düşdü talan, sən də bir yandan tala.

Əlbəttə, uğurlarımız var. Məsələn, son məlumatlarda deyilirdi ki, Azərbaycan Rusiyaya toyuq yumurtası satışında lider mövqeyə keçmişdir. Səhv eləmirəm, Putinə təkcə bir ayda 4 milyon yumurta göndərmişik. Ki, qayğanaq eləsin, vursun bədənə. "Dəli Kür" filmimizdə bir epizod var, uşaq kəndə gəlib Qori seminariyasına tələbə yağın rus maarifçisi Çernyayevski ilə yumurta döyüşdürür və deyir: "Urus, bu toyuq bu yumurtanı doğub". Nədənsə həmin kadrlar yadıma düşdü, bəlkə heç bir dəxli yoxdur. Dəxli olan sitatları həmişə tapmaq olmur ki.

Yeri gəlmişkən, toyuq-yumurta istehsalçıları təşkilatımızın informasiyasına görə hazırda Azərbaycanda gündəlik 5 milyon toyuq yumurtası istehsal edilir. Xalqımızın gündəlik tələbatı isə 3,5 milyon yumurta imiş, deməli, günə milyon yarım yumurta artıq - yeyilməmiş qalır. Bax, xaricə satdığımız həmin yumurtadır. Axır ki, bu ölkədə neft-qazdan başqa da xaricə satılan nəşə tapıldı. Sevindirici haldır. Qeyri-neft sektorunu inkişaf etdirdikləri üçün toyuqlara dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Yoxsa həmişə belə olmayıb ki. İndiki uşaqların yadına gəlməz, biz 1990-cı illərdə Bakıda hətta Hollandiya yumurtası alırdıq. Uzun yol gəldiyindən bəzən onlar lax çıxırdı. Vəziyyət elə qalsa, gərək indi deputatın çağırışıyla holland yumurtasından da imtina edəydik.

Bəyin sözünə nəzirə eləsək, xaricdən nə millət almaq olur, nə də millət vəkili. Maşın alırıq, əvəzinə yumurta veririk. Nağılvari durumdur: dinqir, sazım, dinqir-dinqir...

Artıq dünya mediası, ictimaiyyəti ABŞ-İran müharibəsindən təlaşla danışıq. Təhlilçilər bildirir ki, bu müharibə artıq qaçılmazdır. Görünən budur ki, İran təhdidlərdən qorxub geri çəkilmək niyyətində deyil, əksinə, bölgədəki Amerika bazalarını vurmağa başlayır.

lır? Böyük savaştan yenə də yan keçmək variantı varmı?

Politoloq Oktay Qasımov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Amerika-İran münasibətləri kifayət qədər mürəkkəb sxemə malikdir. Belə ki, İrandan hazırkı rejim hakimiyyətə gələndən Amerika ilə başlanan gərgin münasibətlər özünü indi daha gərgin dövrünü

İrana hərbi hücumun çox qısa zamanda həyata keçəcəyi ilə bağlı fikirlər səslənirdi, tarix göstərilirdi. Lakin heç vaxt bu fikirlər reallaşmayıb. Hesab edirəm ki, bu gün də Amerika belə bir avantüraya getməyəcək. Çünki İran nə Suriya deyil, nə İraq, Əfqanıstan deyil. Bütün neqativlərinə baxmayaraq İran köklü dövlətdir, iqtisadi

İordaniya sərhədində ABŞ hərbi bazasına edilən hücum əlbəttə Amerika üçün cavablardır. ABŞ prezidenti də bu zərbələrin cavabının verəcəyini bəyan edib. Amma ABŞ-ın cavabı İranla böyük müharibəyə getmək olmayacaq. Uzağı İranın proksi qüvvələrinə yönəlik addımlar atılacaq, İranın müəyyən şəhər

ABŞ-İran savaşı an məsələsidir - qarşısı alınmaz proses, yoxsa...

Politoloq: "Bu müharibə Amerika üçün bataqlığa çevrilər"

İordaniyanın şimal-şərqi-dəki ABŞ hərbi bazasına pilot-suz uçuş aparatları ilə hücum edilib. Hücum nəticəsində 3 ABŞ əsgəri ölüb, çoxlu sayda əsgər yaralanıb. ABŞ prezidenti Co Bayden İranı günahlandırır da, İran ittihamları rədd edib. Bayden hücumu "qəbul edilməz" hesab edib və sərt cavab vəd edib, lakin bu, onu respublikaçı fiqurların sərt tənqidlərindən xilas edə bilməyib. Keçmiş prezident Donald Tramp "üçüncü dünya müharibəsi"nin astanasında olduğunu iddia edir, respublikaçı senator Lindsey Graham isə Baydeni İrana zərbə endirməyə çağırır.

Məlumatlara görə, 3 əsgərin ölümünə səbəb olan hücumdan sonra Ağ Ev qisas üçün hazırlıqlara başlayıb. Bildirilir ki, ABŞ prezidenti Co Bayden dünən axşam şəxsi təhlükəsizlik komandası ilə iki ayrı görüş keçirib.

ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken Vaşinqtonun cavabının tədricən ola biləcəyini vurğulayıb. Britaniyanın "The Telegraph" qəzeti Baydenin "təhdidlərə birbaşa cavab verməsi" üçün böyük təzyiq altında olduğunu yazıb və "ABŞ-ın İranla birbaşa müharibə aparmaqdan başqa çarəsi olmadığını" qeyd edib.

ABŞ-ın İrana birbaşa hücumu haqda isə birmənalı rəylər yoxdur. Bu, ən qorxunc ssenari hesab olunur. Bəzi ekspertlər isə deyir ki, qəfil-dən İrana ABŞ bombardmançılarının daxil olması da istisna deyil.

Faktiki olaraq vəziyyət 2010-2012-ci illərdəki kimi kritikə gəlib çatıb. O dövrdə bir sıra ekspertlər hətta Amerikanın İrana hücum tarixlərini də açıqlayırdılar. Ancaq bu reallaşmadı. Bəs indi necə olacağı proqnozlaşdırı-

yaşayır. Müxtəlif dövrlərdə münasibətlər kritik həddə çatıb. İndi də ən kritik hədd olduğunu müşahidə edirik: "Məlum 11 sentyabr terrorundan sonra ABŞ-ın o zamankı prezidenti Corc Buş İranı şər üçbucağının əsas ölkələrindən biri kimi dəyərləndirmişdi. Məhz o dövrdən bəri Amerikanın İrana hücum planlarının mövcudluğu haqqında dünya mediasında müxtəlif fikirlər yayılıb. Bir çox siyasi ekspertlər, siyasətçilər bunun nə zamansa baş verəcəyini söyləyirlər. Bu gərginliklər permanent xarakter daşıyır. Yeni ABŞ-İran münasibətləri gah gərginləşir, gah nisbətən səngiyir. Hətta bəzən belə iddialar irəli sürülür ki, əslində Amerika ilə İran arasında gizli əməkdaşlıq var. 10-12 il öncə də münasibətlər kifayət qədər gərgin idi. Lakin nə qədər gərginləşsə də müharibə fazasına keçmədi. Hətta o zaman

sadi və hərbi potensialı yüksəkdir, əhali sayı kifayət qədər yüksəkdir. Yeni İrandan Amerikaya olacaq müqavimət heç bir ölkə ilə müqayisə olunmayacaq səviyyədə olar və bu savaş Amerika üçün bataqlığa çevrilər. Məhz bu baxımdan mən düşünürəm ki, Amerika ilə İran arasında böyük müharibə baş verəcək".

Politoloq qeyd etdi ki, son aylarda yaxın və orta şərqdə baş verənlər, xüsusilə İsrail-HƏMAS savaşı, Livanda "Hizbullah"-ın aktivləşməsi, Qırmızı dənizdə husilərin dünya ticarətinə vurduğu zərər, Amerika və İsraili dəstəkləyən gəmilərin hədəfə alınması təbii ki, İranla əlaqəli prosesin tərkib hissəsidir: "ABŞ da məhz husilərə zərbələr endirməklə İrana mesajlar verməyə çalışır. İran təbii ki, borclu qalmır. İran Amerikanın Ərabil-dəki konsulluğunu hədəf aldı,

lərində yerləşən xüsusilə də nüvə proqramı ilə məşğul olan strateji mərkəzlər hədəfə alınabilir. Yaxud İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun müəyyən obyektləri İran ərazisində vurula bilər. Amerika bunu edə bilər, amma bütün hallarda bunlar hamısı kiçik miqyaslı qarşılıqlı zərbələr şəklində həyata keçiriləcək və iki dövlət arasında böyük müharibə şəklini almayacaq.

Ən azından hazırda ABŞ seçki ilinə qədəm qoyub, həmçinin Ukrayna müharibəsi hələ də bitməyib və Vaşinqton həm də bura ilə məşğuldur. Bu amillər də İranla müharibəni istisna edir. Digər tərəfdən, İrana qarşı daha sərt mövqeyi ilə tanınan Donald Tramp seçkidə hakimiyyətə gəlsə, o zaman da Amerikanın İrana qarşı müharibəyə başlayacağını düşünürəm".

✉ **Etibar SEYİDAĞA,**
 "Yeni Müsavat"

Ermənistan mediası artıq bir neçə gündür ki, baş nazir Nikol Paşinyanın hakimiyyətdən salınması planlarının anonsundan bəhs edir. “Hraparak” qəzeti yazıb ki, Ermənistanın Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryanın hakim “Mülki Müqavilə” partiyasının üzvləri ilə münasibətləri “güclü inamsızlıq zonasına keçib”.

Erməni nəşri iddia edir ki, baş nazir Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi siyasi düşərgədə Qriqoryan hansısa məqamda komandadan ayrılaraq “önə keçdiyi üçün” Nikolun daha öz qərbyönlü silahdaşına qarşı isti münasibəti yoxdur və hətta “artıq hamı Qriqoryanın Qərb tərəfindən seçilmiş və Paşinyanın varisi qismində görməkdədir”. Qəzet yazır ki, əgər Paşinyan Qərbin tələblərini yerinə yetirməsə, Azərbaycanla sülh sazişi imzalamaqdan imtina etsə və Rusiyaya qarşı aydın siyasət yürütməsə, o zaman onun yerinə Armen Qriqoryanın gəlməsi mümkündür. “Hansı ki, öz planlarını tərdüdü etmədən və böyük məmnuniyyətlə reallaşdıracaq. Əgər komandaxili müzakirələrdə Paşinyan əvvəllər bu ssenarini ciddi qəbul etmədirdi, indi Qriqoryanın Qərblə “müstəqil oyunu”ndan narahat olmağa başlayıb...” - “Hraparak” əlavə edir.

Qeyd edək ki, qatı antirusiyaçı kimi tanınan Armen Qriqoryan ABŞ-a tez-tez səfər edən yeganə Ermənistan rəsmisidir. Onun səsi demək olar ki, hər ay hansısa Qərb ölkələrinin birindən gəlir. Lakin Qriqoryanın Moskvaya axırıncı dəfə nə vaxt getdiyi isə xatırlanmır... Ötən ilin sonlarında o, MDB-yə üzv dövlətlərin təhlükəsizlik şuraları katiblərinin noyabrın 8-də Rusiya Federasiyasının paytaxtı Moskvada keçirilən iclasında da iştirakdan imtina etmişdi.

Belə bir kadr heç şübhəsiz ki, Qərb üçün cəlbedici görünə bilər. Çünki Qərbə Paşinyan kimi, Rusiya ilə Qərb arasında var-gəl edən siyasətçidənsə, Qriqoryan kimi “tarana gedən” persona daha çox lazımdır. Bu reallıqlardan baxanda belə mənzərə, düşüncələr yaranır ki, Qərb artıq Paşinyandan imtina edib, yeni kadrlara “stavka” edir. Belə bir durumda isə Rusiyanın Paşinyanı öz tərəfinə çəkərək, Ermənistandakı əvvəlki mövqelərini bərpa etməyə çalışacağı istisna edilmir. Görünən budur ki, Ermənistanda yeni bir Rusiya-Qərb oyunu başlayır. Bəzi müşahidəçilərin ehtimalına görə, mümkündür ki, Ermənistanda inqilab hazırlanır. Maraqlıdır, Qərbin inqilab ssenarisi baş tutarsa, Ermənistanda kimin yeni baş nazir olmaq şansları var? Ən vacib və incə məsələ: yeni gələn

Paşinyanı istefaya göndərmək planı - Ermənistanda yeni inqilab küləkləri...

Post-Paşinyan planı üzərində çalışan Rusiya Soros məktəbinin digər yetirməsinin hakimiyyəti ələ keçirməsinə qarşı sürprizlər hazırlaya bilər; **ekspert**: “Paşinyanın hakimiyyətini qoruya bilməsinin səbəblərindən biri də Qərb ölkələrinə meyillənməklə yanaşı, Rusiyadan tam üz döndərməməsidir”

adam 10 noyabr Beyanatını davam etdirməyə bilərmə? Baş verənlərin arxasında nələr, hansı mətləblər dayanır? Yaranmış qarışıqlıqda konstruktiv birinin deyil, revanşistlərin iqtidarı ələ keçirmək şansları varmı?

Hüquqşünas Sahib Məmmədov “Yeni Müsavat”-a açıqlamasında bildirdi ki, 2018-ci ilin aprel inqilabından sonra hakimiyyətə gələn Nikol Paşinyan ilk dövrləri çıxmaq şərtilə, hakimiyyətini saxlamaq üçün davamlı olaraq mübarizə aparmaqdadır: “Həmişə Rusiyanın təsiri altında olan, faktiki olaraq Rusiyanın quberniyası və “Cənub Qafqazda forpostu” rolunu oynayan Ermənistanın birdən-birə Qərbə meyl etməsi və Rusiyaya qarşı demarşları ona qarşı daxili müqaviməti gücləndirib. Həmçinin 2020-ci ildə Ermənistanın Azərbaycanla 44 günlük müharibədə biabırçı məğlubiyyətindən sonra isə Paşinyan hakimiyyətinin zorla devrilməsi üçün genişmiqyaslı aksiyalara start verilib. Lakin yeni müharibədən qorxmuş və acı məğlubiyyətdən özünə gələ bilməmiş xalq bu prosesə aktiv qoşulmayıb. Nəticədə Paşinyan hakimiyyətini nəinki qoruyub saxlayıb, həm də onu möhkəmləndirərək rəqiblərini sıxışdırıb”.

S.Məmmədovun sözlərinə görə, Paşinyanın hakimiyyətini qoruya bilməsinin səbəblərindən biri də

Qərb ölkələrinə meyillənməklə yanaşı, Rusiyadan tam üz döndərməməsidir: “Əslində bu, heç mümkün də deyildi. Rusiya Ermənistanda kifayət qədər möhkəmlənib. Eyni zamanda Ermənistanda hərbi bazaları mövcuddur, bu ölkənin sərhədlərinin mühafizəsindən tutmuş, iqtisadiyyatın aparıcı bütün sahələri Rusiya dövlətinin və ya Rusiya biznesinin əlində cəmləşib. 2022-ci ilin 12-14 sentyabr tarixlərində Ermənistan-Azərbaycan şərti sərhədində Ermənistan və Azərbaycan silahlı qüvvələri arasında baş vermiş silahlı toqquşma və onun nəticəsi olaraq Azərbaycanın öz sərhədləri daxilində olan, lakin Ermənistanın onların öz ərazisi hesab etdiyi strateji yüksəkliklərdə möhkəmlənməsindən, ötən ilin sentyabr ayında isə Azərbaycanın bir sutka davam edən uğurlu anti-terror tədbirlərindən sonra vəziyyət yenidən əsaslı surətdə dəyişdi. Ermənistan hələ 2022-ci ilin sentyabr döyüşlərindən və 2022-ci ilin son aylarından Laçın yolunda başlanan tədbirlərdən sonra Rusiyanı ittiham etməyə başladı. Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının proseslərə qoşulması, Ermənistanın nöqtəyi-nəzərindən Rusiyanın müttəfiqlik borcunu yerinə yetirməməsi Ermənistanın Rusiyaya qarşı ardıcıl olaraq demarşlar etməsinə gətirdi və bunun pik nöqtəsi olaraq Ermənistan Beynəlxalq Cinayət

Məhkəməsinin Roma Statutuna qoşulması oldu. Rusiya prezidentinə qarşı cinayət işinə başlamış bir məhkəmənin yeridisiyasına qoşulmaq faktiki olaraq Rusiyaya qarşı düşmən cəbhəsinə keçməyə bərabər idi. Lakin Rusiya hələ də səbir nümayiş etdirməkdədir. Kreml gözləyir ki, Paşinyanın Qərbdən gözləntiləri özünü doğrultmayacaq və o, yəni, Rusiyaya tərəf meyillənəcək, yaxud uzunmüddətli planda Paşinyanı daha münasib şəxslə əvəz edilməsinə nail olacaq. Qərb isə o qədər də səbirli deyil. Paşinyana verdikləri azacıq dəstəyin əvəzini dərhal tələb edirlər. Bu tələb isə Ermənistanın Rusiyadan birdəfəlik üz döndərməsi və bu istiqamətdə hüquqi addımlar atmasıdır”. **Ekspert hesab edir ki, bütün bu proseslərin fonunda Ermənistan seçim etməlidir:** “Yeni ya Rusiyanın nüfuz dairəsində olan qurumlardan çıxmalı, Rusiya hərbi kontingentini ölkədən çıxarmalı, tam qərbyönlü siyasətə başlamalı və bu istiqamətdə hüquqi addımlar atmalıdır. Bütün bunlar da olmasa, o zaman Qərbin elə Paşinyan komandasının içərisindən daha münasib şəxsin hakimiyyətə gəlməsi istiqamətində fəaliyyətə başlaması istisna deyil”.

S.Məmmədovun fikrincə, ona görə də yaxın dövr Paşinyan üçün çətin dövr olaraq qalacaq: “Bir tərəfdən Azərbaycanla olan münasibətləri yenidən alovlan-

dırmaq istəmir, çünki indiki halda bu, Ermənistan üçün daha ağır nəticələrə gətirəcək, digər tərəfdən, Rusiya ilə münasibətlərini daha da soyuqlaşdırmaq istəmir, çünki bunun da nəticələri Ermənistan üçün ağır ola bilər, o biri tərəfdən isə Qərbin artan tələblərini yerinə yetirə bilmir. Bütün hallarda Paşinyan hələ ki, “suyun üzündə qala bilər”.

Çünki Ermənistan əhalisinin əksəriyyəti hələ ki, onu dəstəkləyir. Fikrimcə, revanş indiki halda o qədər də real görünmür”.

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə hesab edir ki, Ermənistanda hakim “Mülki Müqavilə”də artıq ikiyə bölünmə var: “Bir qrup Armen Qriqoryanı dəstəkləyir və növbəti seçkilərdə onun namizəd olmasını istəyirlər. Bir qrup da Nikol Paşinyanın yanındadır. Armen Qriqoryanın Qərbə intensiv səfərləri və strateji məsələlərin məhz onunla müzakirə olunması bu şəxsə etimadın təzahürüdür. Çünki Paşinyana Qərb mərkəzlərində sözünü tutmayan və Rusiya ilə yeri gələndə strateji müttəfiqliyi davam etdirən şəxs kimi baxırlar”.

Ekspert qeyd etdi ki, Ermənistanda növbədənənar seçkilər gözlənilir: “Hesab edirəm ki, Qərb qarşısındakı dönməndə Armen Qriqoryana dəstək verə bilər. Təbii ki, hakimiyyət arasında ciddi narazılıqlar baş verəcək. Qriqoryan Ermənistanda hakimiyyət uğrunda gizli mübarizəyə başlayır. Əgər bu məsələ mətbuata çıxıbsa, deməli, problem böyükdür”.

Sülh prosesinə zərbə etimalından bəhs edən politoloq vurğuladı ki, Ermənistanda hakimiyyətə revanşistlərin gəlməsi mümkün deyil: “Ən şanslı namizəd Nikol Paşinyandır. Sadəcə, Qərb Paşinyana alternativ olaraq Armen Qriqoryanı görür. Düşünürəm ki, 10 noyabr bəyanatı qüvvədən düşüb. Ermənistan və Rusiya onun bəndlərinə əməl etməyib. Azərbaycan özü bəndləri icra edib, sonuncunu çıxmaq şərtilə. Ermənistanda hakimiyyətə revanşistlər gələrsə,

sülh müqaviləsi mümkün olmayacaq və Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları ortaya atılacaq. Ermənistanda seçki-öncəsi problemlər ortaya çıxır”. **M.Əsədullazadə qeyd etdi ki, Qərbdə Armen Qriqoryana dəstək açıq olarsa, Paşinyan Qriqoryanı vəzifəsindən azad edəcək:** “O da müxəlifətə keçib hakimiyyət uğrunda mübarizə aparacaq. Qərbdə müəyyən mərkəzlər onu dəstək verə bilər. Bu da Ermənistanda yeni siyasi mərhələnin başlanğıcı ola bilər. Demək, Ermənistanı yeni siyasi problemlər gözlənilir”.

Belə aydın olur ki, N.Paşinyanın müxtəlif manevrləri, sülh prosesini uzatmaqla bağlı bəhanələri də hakimiyyətinin ömrünü uzatmağa hesablanıb. Düzdür, Qərbin İrəvana sülh sazişini tezliklə imzalamaq üçün təzyiq göstərdiyi inandırıcı görünmür, amma post-Nikol dövrü üçün ehtiyat fiqur hazırlaması da mümkün variantdır. Paşinyan da “Soros uşağı”dır, Qriqoryan kimi... Amma İrəvanda Amerika Universitetinin məzunu Qərb üçün daha cəlbedici görünə bilər. Ermənistanda hər an maraqlı proseslər baş verə bilər. Amma Rusiya Qərbin Ermənistandakı “kadr dəyişikliyi”ni sakitcə seyr edəcəkmi? Qəti şəkildə. Xatırladaq ki, Qriqoryan Paşinyan hakimiyyətinin ilk illərində Təhlükəsizlik Şurasının sədri vəzifəsindən Ermənistan xarici işlər nazirinin müavini postuna gətirilmişdi. Nazir postu “vakant” olsa da, Rusiya “Soros yetirməsi” olan Qriqoryanın XİN-ə rəhbər gətirilməsinə imkan vermədi. Ötən illərdə Qriqoryanın Kremlə patoloji nifrətinin kökündə həm də bu amil dayanır. Belə bir şəxsin Ermənistan hökumətinin başına gətirilməsinə Rusiya çətin ki, razılaşsın. Həm də ona görə ki, Kreml hazırda post-Paşinyan dövrü üçün ssenarilər qurmaqdadır, Soros uşaqlarının hakimiyyətinin davamına hesablanmış planları görməzdən gələ bilməz.

□ **Elşad PAŞASOY, “Yeni Müsavat”**

Azərbaycan 3 illik fasilədən sonra İslam İnkişaf Bankı ilə yeni əməkdaşlıq çərçivəsinin hazırlanmasına başlayıb. Belə ki, yanvarın 30-da Azərbaycanın İqtisadiyyat Nazirliyi ilə İslam İnkişaf Bankı arasında "Azərbaycan üçün Ölkə üzrə Əməkdaşlıq Çərçivəsinin hazırlanmasına dair Anlaşma Memorandumu"nın videokonfrans formatında imzalanma mərasimi keçirilib.

Sənədi iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov və İslam İnkişaf Bankı Qrupunun prezidenti Məhəmməd Süleyman Əl-Casir imzalayıblar.

Rəsmi məlumata görə, təbiri iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov İslam İnkişaf Bankının (İİB) dövlət və özəl sektorun inkişafı istiqamətində ölkəmizə göstərdiyi dəstəyi vurğulayıb, Azərbaycanın İİB Qrupuna daxil olan institutlarla əməkdaşlığa önəm verdiyini diqqətə çatdırıb.

Ölkə üzrə Əməkdaşlıq Çərçivə sənədi Azərbaycan-İİB əməkdaşlığında yeni dövrün başlanğıcı kimi dəyərləndirilib. Sənədin icrasının "yaşıl" və dayanıqlı infrastrukturun inkişafına, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və rəqəmsal transformasiyaya stimül verəcəyi qeyd olunub. Bildirilib ki, sənədə uyğun olaraq görülməli işlər tərəflər arasında əməkdaşlığı və ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişaf hədəfləri istiqamətində birgə fəaliyyəti gücləndirəcək.

İslam İnkişaf Bankı Qrupunun prezidenti Məhəmməd Süleyman Əl-Casir Azərbaycanda həyata keçirilən islahatların və "yaşıl" iqtisadiyyata keçidlə bağlı reallaşdırılan layihələrin İİB tərəfindən dəstəkləndiyini vurğulayıb. Məhəmməd Süleyman Əl-Casir Ölkə üzrə Əməkdaşlıq Çərçivəsinin potensial əməkdaşlıq sahələrini genişləndirəcəyini və iqtisadi artımı təşviq edəcəyini bildirib. Sənədin Azərbaycan və İİB arasında gələcək ortamüddətli əməkdaşlıq üçün əsas platforma olacağı qeyd olunub.

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov X sosial şəbəkəsindəki hesabında İİB-lə imzalanan memorandumu yüksək qiymətləndirib. Qeyd edib ki, sənədin icrası tərəflər arasında əməkdaşlığın və ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişaf hədəfləri istiqamətində birgə fəaliyyətin gücləndirilməsinə töhfə verəcək. Həmçinin görüşdə Azərbaycanın ev sahibliyi edəcəyi COP29 tədbirinin gündəliyində yer alan məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Xatırladaq ki, İslam İnkişaf Bankı 1973-cü ilin dekabrında Ciddədə keçirilən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına (İƏT) daxil olan ölkələrin maliyyə nazirlərinin konfransında imzalanan Niyət Bəyannaməsinin nəticəsi olaraq təsis edilib. Bankın yaradılmasında əsas məqsəd yoxsulluğun azaldılması, davamlı iqtisadi artımın təşviq edilməsi və regional inteqrasiyanın dəstəklənməsindən ibarət olub. Dünyanın aparıcı maliyyə-kredit qurumlarından biri olan İslam İnkişaf Bankının üzvləri müsəlman ölkələridir.

İslam İnkişaf Bankı ilə mühüm anlaşma - ölkəmizə nə verəcək...

Ekspert: "İnvestisiya mühitini normallaşdırmaqla, bu bankdan investisiya cəlb edə bilərik"

Bankın qarşısında duran əsas vəzifə məhz maliyyələşdirməni İslam prinsipləri əsasında aparmaqdır. Belə ki, bank üzv ölkələrin və fərdi müsəlman cəmiyyətlərinin iqtisadi inkişafını və sosial tərəqqisini İslam hüququ əsasında təmin edir. Qurum iqtisadi və sosial inkişaf üçün layihələrin maliyyələşdirilməsi, müəssisələrin xüsusi kapitalında iştirak və ya investisiya qoyuluşu, qrantların və ssudaların verilməsi şəklində üzv dövlətlərə maliyyə yardımı ayırır.

Əhalisinin mütləq çoxluğunun və əksəriyyətinin müsəlmanlardan ibarət olduğu 56 ölkə İslam İnkişaf Bankının üzvüdür. Üzvlük üçün nəzərdə tutulan başlıca şərt isə iddiaçı qismində çıxış edən dövlətin İƏT-ə üzv olmasıdır.

İslam İnkişaf Bankı ilə Azərbaycan arasındakı əməkdaşlığın əsası ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində qoyulub. 1992-ci il iyulun 4-də Azərbaycan quruma üzv qəbul edilib. Hazırda ölkəmiz İslam İnkişaf Bankında 9,76 milyon ABŞ dolları (ümumi səhm ka-

pitalının 0,13 faizi) pay sahibi olmaqla onun işində yaxından iştirak edir.

Ötən müddət ərzində bu beynəlxalq maliyyə qurumu ilə əməkdaşlıq çərçivəsində ölkəmizdə bankın prinsip və məqsədlərinə uyğun bir sıra layihələr icra olunub. Hesab olunur ki, Azərbaycan bu əməkdaşlıqdan yüksək mənfəət götürür. Belə ki, uğurlu əməkdaşlığın nəticəsi olaraq bank Azərbaycanda həyata keçirilən bir sıra dövlət əhəmiyyətli layihələrə kreditlər ayırır, kiçik qrantlar təqdim edir.

Bankın Azərbaycanda maliyyələşdirdiyi mühüm layihələrə Bakı bərk məişət tullantılarının yandırılması zavodunun, Vəlvələçay-Taxtakörpü kanalının və Cənub İstilik Elektrik Stansiyasının tikintisi, eləcə də Yevlax-Gəncə avtomobil yolunun və Mingəçevir Su Elektrik Stansiyasının yenidən qurulmasını misal çəkmək olar. Ümumilikdə İİB kənd təsərrüfatı, energetika, nəqliyyat, sosial sahə, su təchizatı, ekologiya, ticarət, özəl sektor və s. bu kimi sahələri

baycan İİB-lə əlaqələri sürətlə dərinləşdirməyə qərar verib. Ötən ilin fevralında İslam İnkişaf Bankı qrupunun prezidenti Məhəmməd Süleyman Əl-Casir Azərbaycana gəlib. Onu Prezident İlham Əliyev də qəbul edib. Daha sonra İİB-in müxtəlif sahələr üzrə rəhbər şəxslərinin Azərbaycana səfərləri reallaşdı.

İİB-lə əməkdaşlığın yenidən genişləndirilməsi, əlaqələrin dərinləşdirilməsi zərurəti Azərbaycanın yaşıl energetika sahəsində reallaşdırmağa hazırlaşdığı irimiqyaslı layihələrdən irəli gəlir. Belə ki, 2022-ci ilin iyulunda Azərbaycanla Avropa Komissiyası arasında energetika sahəsində əməkdaşlığa dair memorandum imzalanıb. Sənəddə Azərbaycandan Avropaya yaşıl enerji ixracının təmin olunması nəzərdə tutulur. Həmin il dekabrda Buxarestdə Azərbaycan, Rumıniya, Macarıstan və Gürcüstan arasında Qara dəniz dibi ilə yaşıl enerji ötürəcək kabelin çəkilməsinə dair saziş imzalanıb. Avropa İttifaqının prioritetləri sırasına daxil edilən layihənin yaxın 3-4 il ərzində başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Ona qədər Azərbaycan Avropaya ötürülmək üçün 3 Gvt yaşıl enerji istehsalını təmin etməlidir. Bu sahədə Azərbaycanın əsas tərəfdaşlarından biri İİB-in üzvü olan Birləşmiş Ərəb Əmirlikləridir. BƏƏ-nin "Masdar" şirkətinin Qaradağda inşa etdiyi 230 MVt-luq günəş elektrik stansiyası ötən ilin oktyabrında fəaliyyətə başlayıb. Dəyəri 250 milyon dollar hesablanan layihə BƏƏ şirkəti tərəfindən maliyyələşdirilib.

GES-in açılış mərasimi çərçivəsində "Masdar"la Azərbaycan hökuməti arasında 1 milyard dollar dəyərində yeni bərpa olunan enerji güclərinin yaradılmasına dair müqavilə imzalanıb.

Dekabrda Azərbaycanla BƏƏ arasında daha iki önəmli sənəd imzalanıb. Onlardan biri - Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə Azərbaycan arasında imzalanmış sənəd əsasında bir milyard dollarlıq maliyyə imkanı olan Birgə İnvestisiya Fondunun yaradılmasını nəzərdə tutur. İkinci sənəd informasiya-kommunikasiya sektoruna aiddir.

Yanvar ayında BƏƏ-nin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyan ilk dəfə Azərbaycana səfər edib. Səfərdən sonra energetika naziri Pərviz Şahbazov X sosial şəbəkəsindəki hesabında Azer-

baycanda bu ilin sonunadək ümumi gücü 760 MVt olan 2 günəş elektrik stansiyasının (GES) tikintisinə başlanılmasının planlaşdırıldığını qeyd edib: **"BƏƏ ilə imzalanan elektrik enerjisinin ötürülməsi üzrə investisiya əməkdaşlığına dair Anlaşma Memorandumu, yaşıl enerji sahəsində Strateji Əməkdaşlıq üzrə Çərçivə Müqaviləsi və 1 QVT gücündə günəş və külək layihələrinin inşası üçün Yol Xəritəsi yaşıl dünya naminə həmrəyliyimizin təzahürü olmaqla "yaşıl enerji" tərəfdaşlığımızı daha da möhkəmləndirəcək. İlin sonunadək ümumi gücü 760 MVt olan 2 GES, gələn il isə 240 MVt gücündə 1 KES-in tikintisinə başlamağı planlaşdırırıq".**

Bundan başqa, İİB-in digər nüfuzlu üzvü olan Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti Azərbaycanda 240 MVt-luq külək elektrik stansiyası inşa edir. Energetika Nazirliyi ilə "ACWA Power" şirkəti arasında dənizdə külək enerjisi sahəsində əməkdaşlıq üzrə Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Səudiyyə Ərəbistanının digər investorları Azərbaycandan Avropaya yaşıl enerjinin ötürülməsi layihəsinə ciddi maraq göstərirlər.

Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, yaxın zamanlarda Azərbaycan yaşıl enerji layihələrinin icrası üçün İİB-dən irihəcmli vəsaitlər cəlb edə, yaxud müəyyən layihələrin maliyyələşməsi üçün zəruri zamanəti ala bilər.

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərlinin fikrincə, İİB Azərbaycanın yaşıl enerji layihələrinin maliyyələşdirilməsində iştirak edə bilər: **"İslam bankçılığı son illərdə maraq doğuran bankçılıq növünə çevrilməkdədir. Nə qədər qərirdə olsa, əsas islam bankçılığı mərkəzi Londondadır. İslam bankçılığı prinsiplərinə əsasən İslam İnkişaf Bankı Azərbaycanda investisiya layihələrində iştirak edə bilər. Bu bank islam prinsiplərinə əsaslanır və kredit verə bilməz. Lakin müxtəlif layihələrdə investor kimi iştirak mümkün və realdır. Azərbaycan investisiya mühitini normal hala gətirməklə bu bankın imkanlarından rahatlıqla bəhrələnməyə bilər".**

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"**

Emil SALAMOĞLU,
"Yeni Müsavat"

Uzun müddətdir müzakirə olunan, vətəndaşları və müvafiq qurumları narahat edən problem, deyəsən, artıq həllini tapır. Söhbət sənədsiz evlərə çıxarışların, müvafiq digər sənədlərin verilməsi məsələsindən gedir.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti icazəsiz tikililərlə bağlı qanun layihəsi hazırlayır. Bunu jurnalistlərə açıqlamasında qurumun rəisi **Mətin Eynullayev** bildirib.

“Bakı və Bakıtrafi ərazilərdə sənədsiz evlərin sayı yüz minlərlədir və problemin əhatə dairəsinin müəkkəbliyini nəzərə alaraq onun həllinin mərhələli şəkildə görülməsini nəzərdə tuturuq. Özbəşinə tikililərlə bağlı problemi köklü surətdə həll etmək üçün İqtisadiyyat Nazirliyinin təşəbbüsü ilə aidiyyəti dövlət orqanlarının əlaqələndirilmiş fəaliyyəti çərçivəsində müvafiq layihələrin hazırlanması üçün işçi qrupu yaradılıb. Öncədən konsepsiyayı işləyib hökumətə təqdim etmişdik. Konsepsiya bəyənilmişdi və onun icrası ilə bağlı işçi qrupunun yaradılması barədə tapşırıq verilmişdi. Biz bu barədə müzakirələr aparmışıq, bir neçə iclas olub. Hazırda məsələnin həlli istiqamətində qanun layihəsi üzərində iş aparılır. Prezident İlham Əliyevin qeyri-yaşayış təyinatlı binalarla bağlı 14 iyun 2022-ci ildə imzaladığı fərman problemin mərhələli həlli üçün birinci addım idi. Fərmanın özü də uzun müddət hazırlanırdı, müvafiq əsaslandırma aparılırdı. Azərbaycanca özbaşına tikilmiş qeyri-yaşayış təyinatlı binaların sayı on minlərlədirsə, yaşayış sahələrinin sayı yüz minlərlədir. Biz məsələni qeyri-yaşayış təyinatlı binaların üzərində təcürbə toplayaraq aidiyyəti qurumların əlaqələndirilmiş fəaliyyətini təmin etmək şərti ilə həll etməyə çalışırıq. Bu istiqamətdə məlumatlar toplanılır”, - deyər M.Eynullayev əlavə edib.

O, mühafizə zolaqları ilə bağlı bütün məlumatların toplanıldığını vurğulayıb:

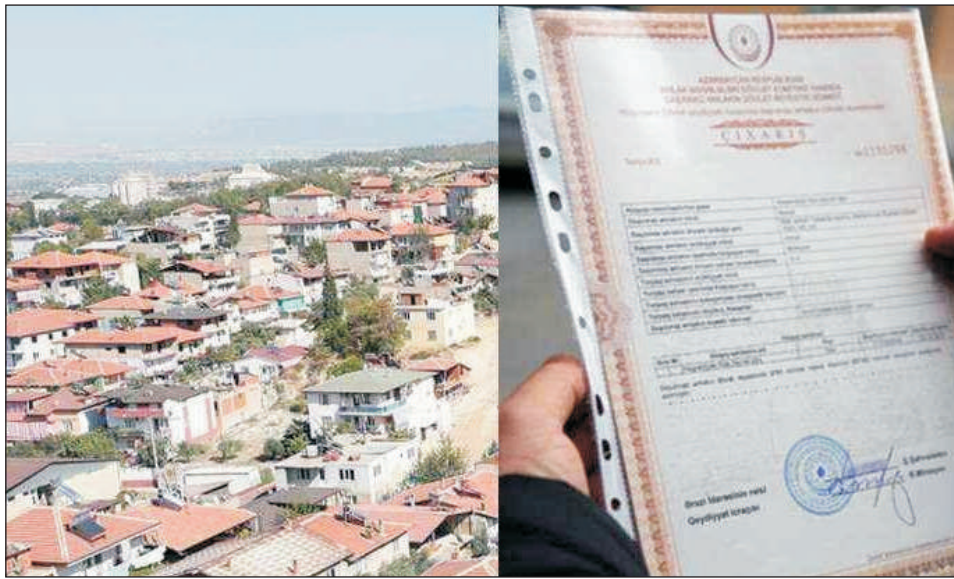
“Bu, növbəti addımda qeydiyyatızsız yaşayış sahələrinin də amnistiyasında bizə böyük bir üstünlük qazandıracaq. Bəzi hallar var ki, əvvəllər bir boru xəttinin keçdiyi ərazi mühafizə zonası olub, sonradan həmin boru xətti istismardan çıxarılıb. Belə olduqda məlumatlara düzəlişlər edirik. Problemin iki həll yolu var. Birincisi, biz mühafizə zonasından keçən xətti başqa istiqamətə çəkməliyik. Bu da o halda mümkündür ki, başqa istiqamət mövcud olsun. Çünki sənədsiz evin tikildiyi ərazidəki xətti çəkməklə başqa ərazidə tikililər varsa, onları da eyni vəziyyətə gətirmiş oluruq. İkinci yol odur ki, o tikintilərin qalıb-qalmaması ilə bağlı müvafiq qərar qəbul olunsun”.

Bu prosesin optimal yolu ilə bağlı daha hansı təkliflər var? Nələrə diqqət edilməlidir?

Əmlak məsələləri üzrə ekspert Elnur Fərzəliyev mövzu ilə bağlı bunları dedi: “Hazırda Bakı, Abşeron və ümumən ölkə üzrə 100 minlərlə çıxarış ala bilməyən fərdi həyət evləri, torpaq sahələri və müxtəlif növ daşınmaz əmlaklar mövcuddur. Bu sahədəki problemlərin aradan qaldırılması üçün ölkə başçısı dəfələrlə fərman, sərəncam və aidiyyəti qurumlara müxtəlif tapşırıqlar versə də, görünən mənzərə odur ki, hələ də bu sahədəki problemlər öz köklü həllini tapıb bilmir. Aidiyyəti qurumlar daima vətəndaşları qanunsuz tikinti işləri aparmaları ilə bağlı günahlandırsalar da, lakin əmlaklarına çıxarış ala bilməyən vətəndaşların bö-

Sənədsiz evlərin bəxti açılır - qanun layihəsi hazırlanır

Ekspert: “Bu sahədəki problemlərin aradan qaldırılması üçün ölkə başçısı dəfələrlə fərman, sərəncam və aidiyyəti qurumlara müxtəlif tapşırıqlar versə də...”

yük əksəriyyətində torpaq sahələrinin ayrılması və tikinti işlərinin aparılması ilə bağlı rəsmi qurumlar tərəfindən verilmiş sənədləri var (rayon icra hakimiyyətinin sərəncamı, bələdiyyə sərəncamı, kolxoz və sovxozlar tərəfindən ayrılmış torpaqlar, bağlar idarəsi və sair.) Ölkə olaraq artıq öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa etmişik. Azad olunmuş ərazilərimizdə tam sürətlə tikinti-bərpa işləri gedir. Ölkə başçımız daima öz çıxışlarında qeyri-neft sektorunun inkişafının və daxili iqtisadiyyatın yüksəlməsinin

vacibliyini vurğulayır. Bu gün ölkəmizdə ən inkişaf etmiş və ölkəyə böyük sərmayələrin yatırılmasına səbəb olan ən böyük sahə daşınmaz əmlak və tikinti sektorudur. Lakin sənədləşmələr zamanı baş verən problemlər səbəbindən bu sahə də artıq üzü çöküşə doğru gedir. Bəlkə də hər hansısa prosedur qaydalanna görə bu tip əmlaklar çıxarışla təmin oluna bilmir. Amma ən azından 100 minlərlə çıxarış olmayan əmlaklara ilkin tanınma sənədi verilsə, bu artıq ölkə büdcəsinə hər il yüz milyonlarla gəlir gətirə bilər.

Yeni torpaq və əmlak vergiləri, sığortalanma, alqı-satqı zamanı vergilər, notarius və bank rüsumları, kommunal ödənişlər və sair”.

Ekspert əlavə edib ki, əgər bu gün o əmlakların mövcud sahiblərinin sahiblik hüququ hər hansısa bir formada tanınmasa, bu artıq gələcəkdə həlli mümkün olmayan 100 minlərlə problemə yol açacaq: “Vacib məsələ, yüksək gərginlik xətti keçən, neft buruqları olan və insan həyatı üçün təhlükəli digər ərazilər qadağan olunmuş ərazilərdir. Buradakı tiki-

lilərə birmənalı olaraq çıxarış verilə bilməz. Amma digər tikililərə çıxarış verilməlidir. Əgər bu mümkün deyilsə, ən azından vətəndaşlara ilkin sənəd olaraq həmin mülkiyyətin sahibi olduğuna dair hər hansı yeni sənəd növü verilməlidir. Belə olduğu halda həm dövlət büdcəsinə vergi və ödənişlər hesabına xeyir gələcək, həm də vətəndaşın əmlak üzərində hüquqları rəsmiləşəcək. Əksər hallarda sərəncam sahibi ilə əmlakın faktiki sahibi ayrı-ayrı şəxslər olur. Şəxs sərəncamla torpaq alır, daha sonra etibarnamə ilə onu bölüb digərlərinə satır. Hazırda sərəncamla ayrılmış torpaq sahələrində tikilmiş əmlaklar gələcəkdə ciddi mübahisələrə yol açar bilər. Əmlakın faktiki sahibi müəyyənləşdirilməli və onlara sənəd verilməlidir. Daşınmaz əmlak sahəsi Azərbaycanda qeyri-neft sektorunda ən çox gəlir gətirən sahədir. Nəzərə almalıyıq ki, artıq paytaxtın yeni baş planı təsdiqlənib və müəyyən tikinti-söküntü işləri aparılacaq. Gələcəkdə mübahisələrin yaranmaması üçün əmlakların tanınması vacibdir”.

□ **Afaq MİRAYIQ, “Yeni Müsavat”**

DİN kibercinayətkarlıqla bağlı xəbərdarlıq etdi

Daxili İşlər Nazirliyi kibercinayətkarlıqla bağlı vətəndaşlara müraciət edib. Müraciətdə bildirilir: “Kibercinayətkarlıqlarla üzləşməmək üçün vətəndaşlarımızı aşağıda qeyd edilənlərə riayət etməyə, internet resurslarında ayıq-sayıq olmağa çağırırıq:

- Mobil və şəhər nömrələrindən zəng edən şəxslərə bank kartlarınızda məlumatları, yeni kart sahibinin adı, soyadı, kartın son istifadə tarixi, CVV nömrəsi və təsdiq kodunu (“3D secure”) təqdim etməyin. Hətta bu bank əməkdaşı olsa belə;

- Sosial media və elan saytları üzərindən satışa çıxardığınız məhsulları guya almaq məqsədilə özünün ölkədə olmadığını, həmçinin uzaq məsafədə olduğunu əsas gətirərək ödənişi onlayn yolla edəcəyini bildiren şəxslərə bank kartı məlumatlarını təqdim etməyin;

- İşə qəbul olunmağınızı əsas gətirərək guya “sağlamlıq haqqında arayış” üçün əvvəlcədən hansısa məbləğ tələb edən şəxslərə ödəniş etməyin;

- “Yüksək gəlirli onlayn iş imkanı” kimi zahirən cazibə-

dar, sadə tapşırıqlar qarşılığında yüksək ödəniş vədlərinə etibar etməyin. Saxta sayt və ya hesablar üzərindən göndərilən iş təkliflərinə inanmayın. Üzvlük və ya başlanğıc üçün ödəniş etməyin;

- Xarici nömrələrdən, həmçinin virtual nömrələrdən zəng edən şəxslərə bank kartı məlumatlarını təqdim etməyin;

- Alqı-satqı saytlarında hər hansı bir mənzili, avtomobili (telefon, geyim əşyaları, mebel və s.) dəyəridən çox aşağı qiymətə elana qoyan şəxslərə

alacağınız əmlaka və məhsula baxış keçirmədən beh verməyin;

- Sosial şəbəkələrdə keçirilən yarışların qalibi olduğunuz, o cümlədən hədiyyə qazanmağınız barədə mesaj alsanız hədiyyənin çatdırılması (karqo) üçün ödəniş etməyin;

- “Haker”, “baxıcı”, “faizə pul”, “profilərin izlənilməsi” və bu kimi digər səhifələrə müraciət etməyin, hesablarını pul köçürməyin;

- Saytların domen adlarına diqqət edin. Məşhur şirkətlərin

domen adlarına bənzər fişinq məqsədləri üçün yaradılmış saytlara qarşı diqqətli olun;

- Sosial şəbəkələrdəki tanınmadığınız, etibar etmədiyiniz səhifələrdən alışı-veriş etməyin”.

Göstərilən hallarla rastlaşdıqda şübhəli linklərə daxil olmamaq, yönləndirilən saxta veb səhifələri açmamaq, orada ödəniş etməmək, dərhal DİN-in “102” xidmətinə və nazirliyin sosial şəbəkə hesablarına müraciət etmək tövsiyə olunur”.

Avtomobillərin texniki baxış zamanı utilizasiya haqqı təsdiqləndi

Dövlət texniki baxışı zamanı nəqliyyat vasitələrinin utilizasiya haqqının məbləği müəyyənənib. APA-nın xəbərinə görə, bu, Nazirlər Kabinetinin təsdiqlədiyi “Nəqliyyat vasitələrinin utilizasiya haqqının məbləğinin, utilizasiyaya verilən nəqliyyat vasitəsi üçün tətbiq edilən güzəştin məbləğinin və birdəfəlik ödənişin həcmindən təsdiq edilməsi haqqında” qərarda əksini tapıb.

Hüquqi və fiziki şəxslərə məxsus olan (Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrindən və digər birləşmələrdən başqa) və mühərrikinin işçi həcmi 50 kub/sm və daha çox, yaxud konstruktiv maksimal sürəti saatda 50 kilometrədən artıq olan bütün tipli, markalı və modelli mexaniki nəqliyyat vasitələri, tramvaylar və trolleybuslar, hüquqi və fiziki şəxslərin yarış məqsədli idman nəqliyyat vasitələri hər dəfə dövlət texniki baxışından keçən zaman istehsal-buraxılış ili 4 ildən 10 ilədək olduqda 10 manat, 10 ildən 20 ilədək olduqda 20 manat, 20 ildən 30 ilədək olduqda 30 manat, 30 il və daha çox olduqda 40 manat utilizasiya haqqı ödəniləcək.

Dəm qazı kabusu ölkəni bürüyüb. Bir neçə gün öncə 2 qardaşın bir evdə boğulmasından sonra həyəcan təbili çalınır. Təkcə yanvar ayında dəm qazı zəhərlənməsi ilə bağlı Kliniki Tibbi Mərkəzə (KTM) 200-ə yaxın müraciət olub.

APA-nın sorğusuna cavab olaraq Kliniki Tibbi Mərkəzin mətbuat xidmətinin rəhbəri Ruzbeh Məmməd bildirib ki, yanvar ayı ərzində KTM-in Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım şöbəsinə dəm qazı zəhərlənməsi səbəbilə 199 nəfər müraciət edib: "Onlardan 183 nəfərə tibbi yardım göstərildikdən sonra ambulator müalicə üçün evə buraxılıb, 16 nəfər Toksikologiya şöbəsinə qəbul olunub".

Dəm qazından zəhərlənmə və ölüm hallarında artım müşahidə edildiyinə görə aidiyyəti qurumlar tərəfindən

"Pyatiminutka"ları nə ilə əvəzləyək - təhlükəsiz cihazlar varmı...

Ekspert: "Maarifləndirmə işləri aparılır, amma insanlarda öz taleyinə qarşı laqeydlilik var"

qələr Şöbəsinin rəisi Eldəniz Vəliyev Oxu.az-a bildirib ki, 30 gün müddətində nöqsanları arada qaldırmayan abonentlərə təbii qazın verilməsi dayandırılır: "Çünki abonentlər onlara verilən 30 gün müddətində texniki şərtədən kənara çıxma hallarını aradan qaldırmalı idilər. Xüsusilə "pyatiminutka" deyilən su

"sobaların keyfiyyətsiz olması" iddiaları yanlışdır. Bu gün satışda olan qaz sobalarının demək olar ki, hamısı keyfiyyətlidir. Burada əsas problem tüstü bacalarıdır. Çünki həmin avadanlıqlar xaricdən ölkəyə gətirilərkən yoxlanılır və standartlara uyğun olanlar buraxılır. Əhaliyə verilən qaz isə Qaradağda Qaz Emalı Zavodun-

artır, oksigen isə azalır və oksigen çatışmazlığı nəticəsində beyin toxumaları ölür və insan boğulmadan ölür. Zəhərlənmə isə qazın yanması nəticəsində əmələ gəlir. Qazdan zəhərlənmələr daha çox hamam və yataq otaqlarında baş verir. Hamamxanaların həcmi 7 kubmetr olmalıdır. Qapısı bayıra açılmalıdır

sid alınır. Karbon 4 oksid zəhərsiz, karbon 2 oksid isə zəhərli. Qazı yanlış qoyub gəcə yatmaq olmaz. Dəfələrlə mediada bununla bağlı məarifləndirmə işləri aparılır, amma insanlarda öz taleyinə qarşı laqeydlilik var. Tüstü bacaları, ventilyator uzun müddətdir yiyəsizdir və heç bir qurum tərəfindən təmizlənmir. Tüstü bacaları işinə nəzarət edən bir qurum yaradılmalıdır. Bu qurumun peşəkar işçiləri və xüsusi avadanlıqları olmalıdır. Hazırda bu işə görə heç bir qurum məsuliyyət daşmır. Qazdan baş verən ölüm hallarının əksəriyyətinə bu səbəb olur. Qaz sızması əleyhinə detektorlar mütləq şəkildə hər bir evdə quraşdırılmalıdır. Detektor problem olanda qazın yolunu bağlayır və yanmamış karbohidrogen olanda reaksiya verərək sığınal çalır. Yeni tikilən binalara detektor paylanılır, köhnələrə isə "Azəriqaz" tələb edir və məcburi şəkildə quraşdırılma-

lıdır. Bu detektorun qiyməti 10-12 manatdır. Axı insanlar niyə bu pulu öz canlarından üstün tuturlar? Detektorun qoyulmasına görə də cərimə nəzərdə tutulub. Qaz təchizatı "Azəriqaz"ın iştirakı ilə quraşdırılmalı və onların yoxlaması olmadan istifadə edilməlidir. İnsanlar özləri "Azəriqaz"ın işçilərini çağırmaqlırlar, amma bizdə qapıya gələn işçini yoxlamaq üçün evə buraxmırlar. Əsas məsələ, qazı özbaşına quraşdırmaq olmaz. Çünki qaz kəmərlərini tərpəndəndə germetiklik pozulur və qaz sızması əmələ gəlir. Qaz qurğularını naşı, lisenziyası olmayan ustaları çağıraraq iş gördürmək olmaz. Hər əlinə bir çamadan alıb düşüb şəhərin canına. Gedib İran peşi alırlar, onun istilik təzyiqi 178 milli metr su tutumuna bərabərdir. Amma bizim kəmərlərdə standart 130 milli metrdir, realıqda isə 70-80 olur. Vətəndaşlar da nasos ustalarını çağırırlar. Onlar da bu sobaların avtomatikasını pozaraq qaz keçən yerini dəşib böyüdürlər və yanma prosesi pozulur. Beləcə, karbon 4 oksid əvəzinə karbon 2 oksid çıxır. Tüstü bacaları, ventilyatorlar da işləmədiyi üçün zəhərli qaz otaqdan təmizlənmir və bundan da zəhərlənmə baş verir".

□ **Elsən MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

vətəndaşların suqızdırıcıları və qazdan istifadə zamanı təhlükəsizlik normalarına düzgün riayət edib-etmədiklərinə dair yoxlamalar aparılıb. Nöqsan aşkarlandığında, eləcə də texniki şərtlərdən kənara çıxan abonentlərə akt tərtib edilir və onlara nöqsanları aradan qaldırmaq üçün 30 gün müddətinə vaxt verilir. Xəbərdarlıqlara məhəl qoyulmadığı və 30 gündən sonra texniki nasazlıq aradan qaldırılmadığı halda Nazirlər Kabinetinin 80 sayılı qərarına əsasən, abonente qazın verilişi dayandırılır.

Hətta bir sıra məlumatlara görə, artıq təhlükəsizlik məqsədilə bir sıra mənzillərdə qaz xətləri möhürlənib və su qızdırıcılarına qazın verilməsi dayandırılıb. Səbəb kimi həmin mənzil sahiblərinin su qızdırıcılarını hamam otağında quraşdırması, edilən müvafiq xəbərdarlığa məhəl qoyulmaması, eləcə də 2009-cu ildə qüvvəyə minmiş "Qaz təchizatı. Layihələndirmə normaları"nın tələblərinin pozulması göstərilir.

"Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin İctimaiyyətlə Əla-

qazdırıcılarının hamam otaqlarında quraşdırılması qadağandır və bu faktlar aşkarlanan abonentlərə də 30 gün müddətinə möhlet verilir".

Eldəniz Vəliyev əlavə edib: "Bu günə qədər tərəfimizdən texniki baxış keçirilən mənzillərin 90 faizində texniki şərtlərdən kənara çıxma halları müşahidə edilib". Bu, çox kritik rəqəmdir. Bəllidir ki, öl-kə üzrə çoxmərtəbəli binaların mənzillərində və fərdi evlərdə yaşayanların xeyli hissəsi hamamda məhz "pyatiminutka" quraşdırıb. Bu cihazlar isə düzgün baca sistemi ilə təhciz edilmədikdə, dəm qazı quraşdırıldığı otağa dolur və zəhərləməyə yol açır. Bu cihazları nə ilə əvəzləmək olar? Bu məsələnin köklü həlli varmı? Vətəndaşlar hamamda "pyatiminutka"dan suyu təhlükəsiz şəkildə necə əldə etməlidir?

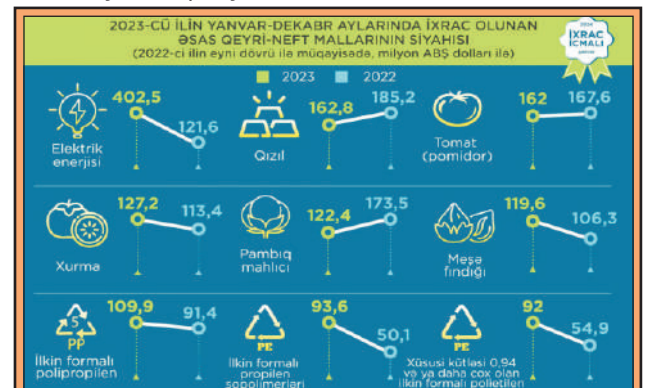
Ekspert Nüsrət Qasımov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, insanların dəm qazından ölməsinin bir neçə səbəbi var: "Dəfələrlə bu bədbəxt hadisələrə görə günahlandırılan "qazın düzgün təmizlənməməsi" və

da təmizlənmir və içində heç bir zəhərli maddə olmur. Birçə adətdən başqa. Onu da məqsədlə şəkildə vururlar ki, insanlar sızma zamanı qazın iyini hiss etsin. Hər min kubmetrə yayda 8, qışda 16 qram vurulur, bu da zəhərlənmə həddində deyil. Qaz dünyanın hər yerində eynidir. Zəhərlənmə qazın tərkibinə görə deyil. Bu yanlış fikirdir. Bədbəxt hadisələrin çoxu qaz sızmasına görə boğulmadan yox, zəhərlənmədən baş verir. Qaz sızması nəticəsində bir otağa 4,5 faiz həcmdə metan qaz yığılırsa, artıq partlayışa hazır vəziyyətə gəlir və anı qığılcımdan partlayış baş verir. Evdə bu həcmdə qaz sızması olarsa, adicə çöldən qapı zəngi basılırsa, partlayış baş verə bilər".

Ekspert bildirib ki, su qızdırıcı cihazlar hamam otağında quraşdırılması arzuolunan deyil. Qaz sızması zamanı qığılcım baş vermədən önce də adam boğulmadan ölə bilər: "İnsan bədəninin fəaliyyət göstərməsi üçün iyirmi faiz oksigen olmalıdır. Qaz sızması nəticəsində metan qazın faizi

və qapının aşağısında diametri 2,5 sm deşiklər olmalıdır. Ventilyasiya kanalı olmalıdır, vaxtaşırı təmizlənməlidir. Çox adam ventilyasiya qoymur, ya da bağlayırlar ki, oradan cücə gəlir. Onu bağlamaq insanların ölümünə səbəb olur. Tüstü bacaları rübdə bir dəfə, istilik cihazları ildə bir dəfə qız mövsümündən önce təmizlənməlidir. Amma nə bunu təmizləyən dövlət qurumu var, nə də əhali təmizləyir. Qanunvericiliyə görə, qaz istismar qaydalarını pozanlar, fiziki şəxslər 30-40 manat, vəzifəli şəxslər 90 manat, hüquqi şəxslər isə 300 manat cərimələnir. Etinasızlıq olmaz, qaz laqeydliyi bağışlamır".

Ekspert dəm qazından zəhərlənmənin qarşısının alınması üçün öncədən görülməli tədbirləri açıqlayıb: "Qaz sobalarının bacası evin damından yarım metr hündübdə quraşdırılmalıdır. Bir kub metr qazın təmiz yanması üçün 9,5 kub metr hava lazımdır. Hava çatışmayanda, yaxud həddən artıq çox olanda proses pozulur və karbon 4 oksid əvəzinə karbon 2 ok-

Elektrik enerjisinin ixracı 3,3 dəfə artıb

2023 -cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində Azərbaycanın ümumi ixracı 33,9 milyard ABŞ dolları, qeyri-neft sektoru üzrə ixrac isə 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9,8% artaraq 3,3 milyard ABŞ dolları təşkil edib. 2023-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac 928,2 milyon ABŞ dollarına bərabər olub.

"APA-Economics"ın xəbərinə görə, bu barədə İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin hazırladığı "İxrac icmalı"nın hesabatında qeyd olunub.

Hesabatda qeyd olunub ki, 2023-cü ilin 12 ayı ərzində elektrik enerjisinin ixracı 3,3 dəfə, spirtli və spirtsiz içkilərin ixracı 1,9 dəfə, plastmas və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 19,3%, qara metallardan məmulatların ixracı 13,3%, meyvə-tərəvəz ixracı isə 8,7% artıb.

2023-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində aqrar və aqrar-sənaye məhsulları üzrə birgə ixracın statistik dəyəri 6,2% artaraq 969,2 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Qeyri-neft/qaz ixracının tərkib hissəsində əhəmiyyətli yer tutan aqrar-sənaye məhsullarının yaratdığı dəyər ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,2% artaraq 201 milyon ABŞ dolları təşkil edib.

Əhəd Məmmədli: “Fələstin dövlətinin qurulması heç də uzaqlarda deyil”

Elxan Şahinoğlu: “İsrailin təhlükəsizliyinin təminatı Fələstinin müstəqilliyini tanımaqdan keçir”

Niyaməddin Orduxanlı: “Azərbaycanın bu münaqişədə tutduğu mövqe tam ədalətlidir”

Hazırda dünyanın qan çanağına çevrilmiş Qəzza zolağında savaşın bitməsi, deyəsən, dünya güclərinin marağında deyil. Yaxud da İsrail və HƏMAS heç bir halda anlaşılmaya gəlmək istəmirlər. Artıq həlak olanların sayı 27 min nəfərə çatır, ancaq müharibənin sonu da görünmür.

Təhlilçilər deyir ki, 50 ildən çox tarixi olan bu konfliktin həlli yalnız müstəqil Fələstin dövlətinin yaranmasından, tanınmasından asılıdır. Deyəsən, bu yöndə ilk addımı Böyük Britaniya atmaq istəyir.

“Britaniya sülh nizamlaşdırılmasına nail olmaq üçün birgə səylərin bir hissəsini - Fələstin dövlətinin tanınmasını nəzərdən keçirəcək”.

Türkiyə oynayacaq: “Birinci dünya savaşından sonra bu ərazilərdə mandat Britaniyanın əlində idi. Məhz o vaxtdan da Avropadakı yəhudilərin Fələstin torpaqlarına köçü başladı. Fələstinə yəhudilərin köçünün pik nöqtəsi İkinci Dünya savaşından sonraya təsadüf etdi. İngilis tacı və ona tabe olan Britaniya Nazirlər Kabineti, Amerikadan

Britaniya Fələstin dövlətini tanısa... - yeni gəlişmə

yimiz kimi lazımı nəticələr ala bilməməsi və bunun acığını dinc əhalidən çıxması, müstəqil Fələstin dövlətinin qurulmasını zəruri edir”.

“Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu bu baş tutsa belə, İsrailin hazırkı hökumətinin məhz bu səbəbdən əməliyyatları davam etdirəcəyini proqnozlaşdırır: “İsrailin Qəzza bölgəsində apardığı əməliyyat davam

rəhbər tutaraq deyir ki, Fələstinin müstəqilliyini tanıya bilməmə. Amma artıq Böyük Britaniya da Fələstinin müstəqilliyini tanımağa hazırlaşır, bu, İsrail üçün ciddi siqnaldir. Çünki biri var, Çin, Türkiyə, Rusiya Fələstinin müstəqilliyini tanısin, biri də var ki, İsrailə yaxın olan, Amerikanın da strateji müttəfiqi sayılan Böyük Britaniya bu müstəqilliyi tanısin. Bu demək olacaq ki, Britaniyadan sonra ard-arda digər Avropa ölkələri də Fələstinin müstəqilliyini tanıyacaq. Ona görə də, nə qədər gec deyil, İsrail özü üçün çıxış yolu olan Fələstinin müstəqilliyini tanımalıdır. Reallığa qaldıqda, Netanyahu hökumətinin Fələstinin müstəqilliyini tanıması mümkünsüz görünür. Çünki mühafizəkar bir hökumət sayılır. Gərək İsraildə hakimiyyət dəyişsin ki, ondan sonra Fələstinin müstəqilliyinin tanınması istiqamətində ciddi addımlar atılsın. İndiki şəraitdə bu real görünmür. Hətta Britaniya hökuməti belə Fələstinin müstəqilliyini tanısa İsrailin hazırkı hökuməti əməliyyatları davam etdirəcək”.

BAXCP sədrinin müavini, politoloq Niyaməddin Orduxanlı isə Azərbaycanın bu münaqişədə ən ədalətli mövqe sərgilədiyini qeyd etdi: “Çox təəssüf ki, böyük güclərin qurbanına çevrilmiş İsrail-Fələstin müharibəsi davam edir. On minlərlə günahsız insan, o cümlədən minlərlə körpə, uşaq həyatını itirib. Hər gün də ölənlərin sayı artmaqdadır. Bu münaqişə beynəlxalq hüququn verdiyi imkanlar səviyyəsində öz həllini tapmalıdır. Ancaq biz görürük ki, BMT artıq marionet bir quruma çevrilib. Təsir etmək imkanları yoxdur. Bir sıra dövlətlərin əlində bir alət vasitəsidir. Xüsusən də, ABŞ çubuğu ilə hərəkət edir. Böyük Britaniyanın təşəbbüsü alqışa layiqdir və bu sülhə xidmət edən addım kimi qiymətləndirilməlidir. Müharibə dayandırılmalıdır. Müzakirələr masa üzərində aparılmalıdır. Xarici işlər naziri Devid Kameron fələstinlilərin dövlət kimi tanınmasının BMT-də baxılmasını təsadüfən gündəmə gətirmir. Həm də bunun baş verəcəyi təqdirdə bir tendesiyyəyə çevriləcəyinə toxunub. Açıq for-

Mariya Zaxarova

Rəsmi Moskva Avropa İttifaqını hədələdi

Moskva öz aktivlərinin Avropa İttifaqı tərəfindən mümkün müsadirəsinə ticarət müharibəsi kimi baxır və buna cavab çox sərt olacaq. APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin sözçüsü Mariya Zaxarova dünən keçirdiyi brifinqdə bildirib.

Onun sözlərinə görə, bir sıra Qərb yurisdiksiyalarında qeyri-qanuni bloklanmış Rusiya aktivlərinin mümkün müsadirəsi ilə bağlı Moskvanın mövqeyi dəyişməz olaraq qalır.

“Biz bu cür hərəkətləri tək bəyaz oğurluq kimi deyil, həm də hərfi mənada ticarət müharibəsi, Qərbin ölkəmizə qarşı iqtisadi təcavüzünün artması kimi qiymətləndiririk. Ölkəmizə məxsus, qanunauyğunluğuna heç kəmin şübhə etmədiyi və şübhə altına ala bilməyəcəyi hər hansı vəsaitin müsadirə edilməsinə cəhd beynəlxalq hüququn, yeri gəlmişkən, bu ölkələrin daxili qanunvericiliyinin və təbii ki, bütün ikitərəfli sənədlərin, öhdəliklərin kobud şəkildə pozulması olardı. Onları son addımdan uzaqlaşdırmaq yeganə şey nəticələndir. Onlar bizim cavab verdimizi görürlər, bu, yumşaq desək, onları ruhdan salır və cavabın son dərəcə sərt olacağını başa düşürlər”, - Zaxarova vurğulayıb.

Hüseyn Salami

SEPAH komandanı: “İran ABŞ-dən gələn heç bir təhlükəni cavabsız qoymayacaq”

İran Qərbdən, xüsusən də ABŞ-dən gələn heç bir təhlükəni cavabsız qoymayacaq. APA “Tasnim”ə istinadən xəbər verir ki, bu barədə İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun (SEPAH) komandanı Hüseyn Salami deyib.

O, müharibə axtarmadıqlarını, lakin müharibədən qorxmadıqlarını vurğulayıb.

mada müharibənin bitməsinə və bütövlükdə münaqişənin həll olunmasının yollarını göstərir. Biz unutmamalıyıq ki, bütün müharibələr sonda sülhlə yekunlaşır. Sülh sazişi imzalanır. Məğlub olan tərəf də sülh sazişinə imza atır. Hər kəs başa düşməlidir ki, 50 ildə davam edən bu münaqişə sülhlə yekunlaşmasa, daha onilliklərlə davam edə bilər və minlərlə insan

həyatını itirə bilər. Azərbaycanın bu münaqişədə tutduğu mövqe tam ədalətlidir. Hər iki dövlətin tanınmasını və müharibənin bitməsinə, sülh şəraitində yaşanmasını arzu edir. Bu bizim doğru yanaşmamızdır. Unutmamalıyıq ki, İsrail dövləti Azərbaycana ən yaxın dövlətlərdən biri sayılır...”

□ **Cavanşir ABBASLI,**
“Yeni Müsavat”

APA “Guardian”a istinadən xəbər verir ki, bunu Britaniyanın xarici işlər naziri Devid Kameron deyib.

“Fələstinlilərin iki dövlətli həllə doğru geridönməz bir irəliləyiş əldə ediləcəyini görə bilməsi üçün siyasi üfüqə sahib olması vacibdir”, - britaniyalı nazir bildirib.

Kameron BMT-də Fələstin dövlətinin tanınmasını nəzərdən keçirməklə Böyük Britaniya və müttəfiqlərinin təzyiqi artır biləcəyini açıqlayıb.

“Biz Fələstin dövlətinin necə görünəcəyini, nədən ibarət olacağını, necə işləyəcəyini müəyyənləşdirməyə başlamalıyıq. Bununla da biz müttəfiqlərlə birlikdə Fələstin dövlətinin tanınması məsələsinə BMT-də baxacağıq”, - Devid Kameron qeyd edib.

Böyük Britaniya Fələstin dövlətini tanıyarsa, bu, tendensiyyəyə çevriləcək və savaşın səngiməsinə, problemin zamanla həllinə səbəb ola bilərmi?

AĞ Partiya başqanının I müavini, siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli hesab edir ki, bu tarixi hadisə baş verərsə, burada əsas rolu qardaş

müstəqil şəkildə öz oyununu oynayır. İngilis tacının yeni planında müsəlmanlarla yaxınlaşmaq var və bunun ilk addımı da Fələstin dövlətinin tanınmasından keçir. Devid Kameronun bu haqda ifadəsi ilə buna doğru ilk addım atılıb. Bunu da unutmayaq ki, HƏMAS 20-ci əsrin ilk yarısında qurulan ümum Ərəb-İslam təşkilatı olan müsəlman-qardaşlarının bir qoludur. Müsəlman qardaşlarının digər ərəb qolu Qəter əmirliyi. HƏMAS rəhbərliyi Qəterin paytaxtı Dohada oturur. Türkiyənin ərəb dünyasında ən yaxın müttəfiqi də heç kəsə sirr deyil ki, həmin bu Qəterdir. Qardaş ölkə Türkiyədə 22 ildir iqtidarda ideoloji baxımdan müsəlman-qardaşlarına yaxın AK Partidir. Qərb dünyasında Türkiyə ən yaxın münasibətlərə Britaniya, daha doğrusu ingilis kral sarayı ilə malikdir. Ələlxüsus da indiki ingilis tacı ilə Türkiyə lideri Ərdoğanın özəl münasibətləri var. Bütün bunları götür-qoy etsək görürük ki, Fələstin dövlətinin qurulması heç də uzaqlarda deyil. İsrailin Qəzza bölgəsində quru əməliyyatında bizim gözlədi-

dir. Bu əməliyyat davam etdikcə də mülki insanlardan həlak olanların sayı durmadan artır. Düzdür, HƏMAS-ın da itkiləri az deyil. Amma kənar müşahidəçilərin mövqeyi belədir ki, HƏMAS-ı tam məhv etmək mümkün olmayacaq. Əgər bu da baş tutmayacağına, İsrail ordusu Qəzzanı tam təmizləsə belə, problem qalmaqda davam edəcək. Bir müddət keçəcək, HƏMAS yenidən fəallaşacaq. Ona görə də bu problemin köklü şəkildə həll olunmasını çoxları qeyd edir, yeni İsrailin Fələstinin müstəqilliyini tanımasını. 1947-ci il qətnaməsi də məhz bunu dikte edir. Yeni iki dövlət olmalı idi. Bundan sonra ərəb dövlətləri İsrailə hücum etdilər. İsrail də Fələstinə işğal etdi. Özünə belə haqq qazandırdı ki, onun təhlükəsizlik problemi var. Amma artıq bəllidir ki, İsrailin təhlükəsizliyinin təminatı Fələstinin müstəqilliyini tanımaqdan keçir. Bir şərtlə ki, gələcəkdə oradakı qruplar İsrailə təhlükə yaratmasınlar. Çünki bezi qruplar İsraili tanımaq istəmir, o cümlədən həmin qrupları silahlandıran İran da. İsrail də bunu əlində

Fevral ayının hava proqnozu

Fevral ayında havanın orta aylıq temperaturunun iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə normadan bir qədər yüksək olacağı gözlənilir.

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən Musavat.com-a verilən məlumata görə, aylıq yağıntının miqdarının əsasən iqlim normasına yaxın olacağı ehtimal olunur.

Birinci on günlüyün birinci yarısında ölkə ərazisində hava şəraitinin nisbətən sabit, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir.

Mülayim cənub-qərb küləkləri üstünlük təşkil edəcək.

Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın orta aylıq temperaturunun 4-8 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir dərəcə yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 1-6 dərəcə isti, bəzi günlərdə 0-4 dərəcə şaxta, gündüzlər 7-12 dərəcə isti, bəzi günlərdə 1 dərəcə şaxtadan 4 dərəcəyədək isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 21-24 mm).

Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonlarında havanın orta aylıq temperaturu 0-4 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 3-8 dərəcə şaxta, bəzi günlərdə 12-17 dərəcə şaxta, gündüzlər 5-10 dərəcə isti, bəzi günlərdə 0-5 dərəcə şaxta olacağı gözlənilir.

Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 11-29 mm).

Xankəndi, Şuşa, Goranboy, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 1 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Gecələr havanın temperaturu 2-7 dərəcə şaxta, bəzi günlərdə 10-15 dərəcə şaxta, gündüzlər 3-8 dərəcə isti, bəzi günlərdə 0-5 dərəcə şaxta olacağı gözlənilir.

Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 21-36 mm).

Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilan rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 1-4 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim norması daxilindədir. Gecələr havanın temperaturu 3-8 dərəcə şaxta, bəzi günlərdə 12-17 dərəcə şaxta, gündüzlər 3-8 dərəcə isti, bəzi günlərdə 0-5 dərəcə şaxta olacağı gözlənilir.

Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 24-32 mm).

Qazax, Gəncə, Tərtər, Füzuli rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 2-6 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 1-6 dərəcə isti, bəzi günlərdə 3-8 dərəcə şaxta, gündüzlər 6-11 dərəcə isti, bəzi günlərdə 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 15-36 mm).

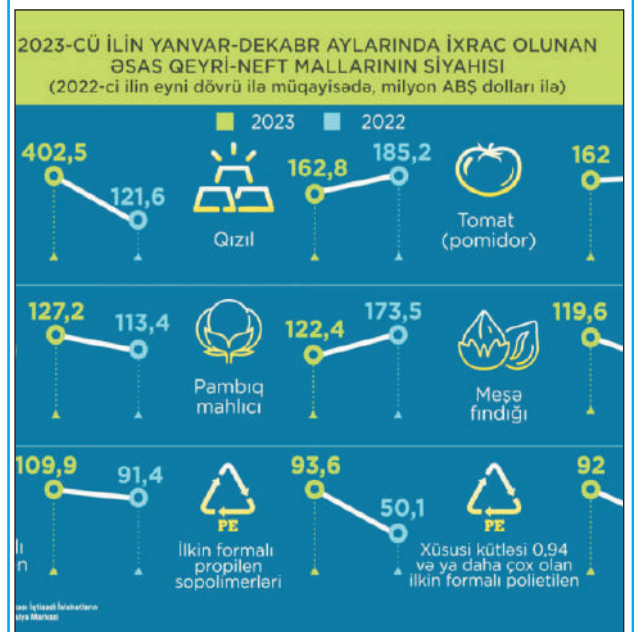
Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən,

Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 1-5 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 0-5 dərəcə isti, bəzi günlərdə 5-10 dərəcə şaxta, yüksək dağlıq ərazilərdə 15-20 dərəcə şaxta, gündüzlər 5-10 dərəcə isti, bəzi günlərdə 3 dərəcə şaxtadan 2 dərəcəyədək isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 24-55 mm).

Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Mingəçevir, Beyləqan, Sabirabad, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Zərdab, Salyan, Neftçala rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 4-8 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu gecə 2-7 dərəcə isti, bəzi günlərdə 3-8 dərəcə şaxta, gündüzlər 8-13 dərəcə isti, bəzi günlərdə 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 21-35 mm).

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Biləsuvar, Astara, Cəlilabad rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 2-6 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 1-6 dərəcə isti, dağlarda 6-11 dərəcə şaxta, gündüzlər 6-11 dərəcə isti, bəzi günlərdə 1 dərəcə şaxtadan 4 dərəcəyədək isti olacağı gözlənilir.

Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 44-105 8ğ mm).

İxrac edilən qeyri-neft məhsullarının siyahısında pomidor üçüncüdür

2023-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında elektrik enerjisi (402,5 milyon ABŞ dolları) birinci olub. Bu siyahıda qızıl (162,8 milyon ABŞ dolları) ikinci, pomidor (tomat) (162 milyon ABŞ dolları) isə üçüncü yerdə qərarlaşıb.

“APA-Economics”in xəbərinə görə, bu barədə İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin hazırladığı “İxrac icmal”ının hesabatında qeyd olunub.

Hesabatda qeyd olunub ki, 2023-cü ilin yanvar-dekabr ayları ərzində Rusiya Federasiyasına 1,1 milyard ABŞ dolları, Türkiyəyə 783,9 milyon ABŞ dolları, Gürcüstana 332,5 milyon ABŞ dolları, İsveçrə Konfederasiyasına 175,3 milyon ABŞ dolları, Qazaxıstana isə 95 milyon ABŞ dolları dəyərində qeyri-neft sektoruna aid mal ixrac olunub.

Ötən ilin dekabr ayının qeyri-neft ixracı 3,8% artaraq 314,3 milyon ABŞ dolları olub. Yeyinti məhsulları üzrə ixrac isə 0,9% artımla 106,6 milyon ABŞ dolları, qeyri-yeyinti məhsulları üzrə ixrac isə 5,4% artımla 207,7 milyon ABŞ dolları təşkil edib.

2023-cü ilin dekabr ayında qeyri-neft sektoruna aid ən çox mal ixrac edilən ölkələrin siyahısında Rusiya Federasiyası (110,3 milyon ABŞ dolları) birinciliyə yüksəlib. Bu siyahıda Türkiyə (55,1 milyon ABŞ dolları) ikinci və Gürcüstan (32,6 milyon ABŞ dolları) üçüncü olub.

2023-cü ilin dekabr ayında ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında xurma (35,8 milyon ABŞ dolları) birinci, elektrik enerjisi (23,2 milyon ABŞ dolları) ikinci və pomidor (tomat) (21,3 milyon ABŞ dolları) üçüncü olub.

“İxrac icmal”da qeyd olunub ki, 2024-cü ilin yanvar ayı ərzində “Bir Pəncərə” İxrac Dəstək Mərkəzi vasitəsilə həyata keçirilən qeyri-neft ixracının dəyəri 11,5 milyon ABŞ dolları olub.

“İxrac icmal” tərəfindən qeyri-neft sektoru üzrə 2023-cü ilin yanvar-dekabr aylarında həyata keçirilən ixracla bağlı həm qeyri-dövlət, həm də dövlətə məxsus ixracatçı subyektlərin reytingi tərtib edilib.

“Nar” bütün ölkə üzrə satış və xidmət şəbəkəsini genişləndirir

“Nar” yenilənmiş diler mağazasını Şəki şəhərində təqdim etdi. İstiqlaliyyət prospekti 177/20 ünvanında fəaliyyət göstərən mağazada sərfəli

“Nar” təkliflərindən və yüksək müştəri xidmətlərindən yararlanmaq mümkündür.

Mağazanın açılışında “Nar”ın Baş İcraçı direktoru

Qunнар Panke ilə yanaşı şirkətin rəhbər heyəti iştirak edib Əsas məqsəd yerlərdə abunəçilərlə birbaşa ünsiyyətdə olmaq, onların istək və tələblərini öyrənməkdir.

Bütün ölkə ərazisində keyfiyyətli zəng və internet xidmətlərini hər kəs üçün elçatən edən “Nar”, paytaxtla yanaşı, bölgələrdə də mağazalarını yeniləyir. 2024-cü ildə mobil operator daha 17 bölgədə yeni konspetli “Nar” mağazalarını təqdim etməyi planlaşdırır.

Sizə yaxın olan “Nar” mağazalarının ünvanlarını öyrənmək üçün nar.az saytına daxil ola bilərsiniz.

“Nar” hal-hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərməkdədir. “Nar” son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operator müştəri yönümlülük strategiyasına sadiq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

Elan:

“Şamliq” kiçik müəssisəsinin dairəvi möhürü və künc ştamplı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

N 19 (8392) 1 fevral 2024

